

**STANDARDET SHTETËRORE PËR SPECIFIKIMET TEKNIKE TË
INFORMACIONIT GJEOHAPËSINOR NË SHQIPËRI.
TEMA: ZONAT ME RREZIQE NATYRORE**

PËRMBAJTJA

1. PËRSHKRIMI I STANDARDEVE	3
2. HYRJE.....	3
2.1. Qëllimi.....	3
2.2. Si lexohet dokumenti.....	3
2.3. Detyrimet ligjore	9
2.4. Fusha e veprimit	9
3. TEMA	11
3.1. ZONAT ME RREZIQE NATYRORE.....	11
3.1.1. PARATHËNIE.....	11
3.1.2. TERMA DHE PËRKUFIZIME	16
3.1.3. DIAGRAMA UML – SKEMA E APLIKIMIT	17
3.1.3.1 Zonat e Riskut Natyror – Diagrama.....	24
3.1.3.2 Lidhjet e jashtme - Diagrama	25
3.1.3.3 Data type - Diagrama.....	26
3.1.3.4 Kod Listat - Diagrama	27
3.1.4. KATALOGU I TIPOLOGJISË.....	28
3.1.4.1. Mbulimi i Rrezikut	28
3.1.4.2. Mbulimi i Elementëve Të Ekspozuar	28
3.1.4.3. Mbulimi i Ngjarjeve të Vëzhguara	29
3.1.4.4. Mbulimi i Riskut.....	29
3.1.4.5. Elementët Abstrakt të Ekspozuar.....	30
3.1.4.6. Ngjarja Abstrakte e Vëzhguar	32
3.1.4.7. Zona Abstrakte e Riskut	34
3.1.4.8. Zona Abstrakte e Rrezikut	36
3.1.4.9. Ngjarja e Vëzhguar.....	38
3.1.4.10. Zona e Rrezikut.....	39
3.1.4.11. Zonat e riskut	40
3.1.4.12. Elementët e Ekspozuar	41
3.1.4.13. Niveli ose Intensiteti	42
3.1.4.14. Mundësia e Ngjarjes.....	43
3.1.4.15. Vlerësimi Sasior	44
3.1.4.16. Vlerësimi i Vulnerabilitetit	45
3.1.4.17. Klasifikimi i Rreziqeve Natyrore	46
3.1.4.18. Klasifikimi i Elementëve të Ekspozuar	47
3.1.4.19. Vlerat e Metodës së Përcaktimit	48
3.1.4.20. Vlerat e Llojeve të Elementëve Specifik të Ekspozuar	49

3.1.4.21.	Vlerat e Llojeve të Rreziqeve Specifike.....	49
3.1.4.22.	Vlerat e Kategorive të Rreziqeve Natyrore	49
3.1.4.23.	Vlerat e Kategorive të Elementëve Të Ekspozuar.....	49
3.2.	METADATA	50
3.3.	SISTEMI KOORDINATIV REFERENCË - KODI EPSG PËR KRGJSH.....	50
3.4.	CILËSIA E TË DHËNAVE	50
3.4.1.	Përputhja logjike – Përputhja konceptuale. (Logical consistency – Conceptual consistency) ..	51
3.4.2.	Përputhja logjike – Përputhja ME DOMAIN-IN. (Logical consistency – DOMAIN consistency)	52
3.4.3.	Kërkesat minimale të cilësisë së të dhënave. (Minimum data quality requirements).....	52
4.	ANEKSE.....	53
4.1.	Aneks A –Katalogu i tipologjisë	53
4.2.	Aneks B – Kod listat	54
4.2.1.	Kategoria e elementëve të ekspozuar.....	54
4.2.2.	Vlerat e Kategorive të Rreziqeve Natyrore	58
4.2.3.	Kod lista për për arsyet e PAVlefshmërisë - Voidalbe	66

1. PËRSHKRIMI I STANDARDEVE

Ky dokument përmban standarde të specifikimeve teknike të të dhënave gjeohapësinore për ndërtimin e NSDI, duke u mbështetur në Direktivën INSPIRE. Autori i këtij produkti është Autoriteti Shtetëror për Informacionin Gjeohapësinor (ASIG) në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme e Emergjencave Civile. Data e publikimit të versionit Nr. 1 është 10 Mars 2018. Emërtimi i dokumentit është: ASIG_Standard_NSDI_2018_ZRN_v.1 ku:

ASIG – Autoriteti përgjegjës për krijimin e standardit

Standard – Lloji i dokumentit

NSDI – Qëllimi i dokumentit

2018 – Viti i krijimit

ZRN – Tema për të cilën është krijuar standardi: Zonat me Rreziqe Natyrore. Kjo temë është përshatur në përputhje me temën *Natural Risk Zones* të aneksit III Direktives INSPIRE, e cila përmban të dhënat gjeohapësinore për Zonat e Riskut Natyror.

v.1 – Numri i versionit të standardit

2. HYRJE

2.1. QËLLIMI.

Ky dokument përcakton specifikimet teknike, të harmonizuara konform Direktivës INSPIRE, për të dhënat gjeohapësinore të temës “Zonat me Rreziqe Natyrore”, temë e cila është përcaktuar në nenin 11, pika 2/s, të ligjit nr. 72/2012 “Për Organizimin dhe Funksonimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Gjeohapësinor në Republikën e Shqipërisë”.

Ky dokument publikohet si standard që përcakton rregullat bazë të implementimit të NSDI¹ në Shqipëri, me qëllim përdorimin e tij nga autoritetet publike përgjegjëse për mbledhjen përpunimin dhe përditësimin e informacionit gjeohapësinor, që të arrihet një kuptueshmëri unike dhe korrekte e të dhënave dhe shërbimeve gjeohapësinore, për të realizuar ndërveprueshmërinë e tyre.

2.2. SI LEXOHEM DOKUMENTIN.

2.2.1. STRUKTURA E DOKUMENTIT

Ky material është i organizuar në katër kapituj kryesorë:

- 1- **Përshkrimi i standardeve:** – Në këtë pjesë jepet emërtimi dhe autori i standardeve.
- 2- **Hyrje:** – Në këtë pjesë jepen përshkrime dhe shpjegime për të kuptuar mënyrën si organizohet i gjithë informacioni dhe si mund të kuptohet më lehtë.
- 3- **Tema:-** Në këtë pjesë jepen specifikimet teknike për secilën temë.
- 4- **Aneks:** – Në këtë pjesë jepen informacione shtesë shpjeguese në ndihmë të lexuesve.

¹ NSDI – Infrastruktura Kombëtare e Informacionit Gjeohapësinor

• **Përmbajtja e Kapitullit 3 është strukturuar në 6 pjesë kryesore:**

- 3.1. **Përshkrimi i temës** – Këtu flitet në mënyrë të përgjithshme për përmbajtjen e temës, dhe detajohen **Diagramat UML** dhe **Katalogu i Tipologjive**.
- 3.2. **Metadata** – Këtu jepen specifikimet teknike për metadata-t e temës përkatëse.
- 3.3. **Sistemi Koordinativ Reference** – Këtu pëcaktohet sistemi koordinativ referencë që është miratuar sipas vendimit Nr. 669, datë 7/8/2013, i ndryshuar me vendim Nr. 322, datë 27.4.2016.
- 3.4. **Cilësia e të dhënave** – Këtu jepet një përshkrim mbi cilësinë e të dhënave të elementëve dhe matjes së tyre.

2.2.2. DIAGRAMAT UML DHE KATALOGU I TIPOLOGJISË

Diagramet UML ofrojnë një mënyrë të shpejtë për të parë elementët kryesor të specifikimeve dhe marrëdhëniet mes tyre. Përkufizimi mbi llojin e objektit gjeohapësinor, atributet dhe marrëdhëniet janë të përfshira në ‘Katalogun e tipologjive’ (Feature Catalogue). Personat të cilët kanë ekspertizë tematike, por nuk janë të familjarizuar me UML-në, mund ta kuptojnë plotësisht përmbajtjen e modelit të të dhënave duke u fokusuar te Katalogu i tipologjive. Për përdoruesit, Katalogu i tipologjive mund të jetë veçanërisht i dobishëm për të kontrolluar nëse ai përmban të dhënat e nevojshme për aplikacionet që ata përdorin.

Në tabelat e mëposhtme shpjegohet përmbajtja dhe mënyra e organizimit të informacionit, në tabelat e të dhënave, në Katalogun e tipologjive.

Tabelat nr. 1, 2, me anë të një shablloni, shpjegojnë mënyrën e organizimit të informacionit në tabelën e tipologjive dhe të attributeve të tyre.

Tabela nr. 3, me anë të një shablloni, shpjegon mënyrën e organizimit të informacionit në tabelën e kod listës.

Tabela 1

Emri - Emërtimi i tipologjisë	
Përkufizimi	Përkufizimi sipas direktivës INSPIRE për tipologjinë.
Përshkrimi	Shënime dhe përshkrime të tjera për tipologjinë.
Lloji i tipologjisë	<p>Tipi i elementit mund të jetë llojit:</p> <p>«featureType» - një element që mund të jetë real në terren por dhe një dukuri abstrakte</p> <p>«dataType» - një element tabelor që shërben vetëm si tabelë atributesh për t’u lidhur me një element tjetër</p> <p>«enumeration» «codeList» - listë e parapërgatitur vlerash ku elementi duhet të marrë vlerë. <i>Enumeration</i> nënkupton “renditje vlerash”, ndërsa <i>codeList</i> nënkupton “listë vlerash ose ndryshe kod listë”. Në dokument gjenden të shqipëruara si “Numërtimet dhe kodlistat”.</p>

	<p>«union» - një mbulesë topologjike e dy ose më shumë grupeve të të dhënave gjeohapësinore, që ruan tiparet që bien brenda shtrirjes gjeohapësinore të të dy grupeve të të dhënave hyrëse.</p> <p>«Imported» - të dhëna të specifikuar në tema të tjera të direktivës INSPIRE. Në dokument gjenden “Të dhënat e importuara”</p>
Gjeometria	<p>Gjeometria e elementit sipas formatit vektor mund të gjendet në tri forma: pikë, linjë ose poligon.</p> <p>Abstrakt – kur elementi nuk është element real në terren, por konsiderohet vetëm si dukuri.</p>
Shumëllojshmëria	<p>Lloji dhe numri i vlerave që mund të marrë atributi:</p> <p>0.* - mund të marrë shumë lloje vlerash ose asnjë vlerë</p> <p>1..* - mund të marrë minimumi 1 vlerë ose shumë vlera</p> <p>0.1 - mund të mos marrë asnjë vlerë ose nëse merr vlerë, duhet të marrë vetëm 1 vlerë të vetme.</p> <p>1 - duhet të marrë detyrimisht 1 vlerë</p>
I detyrueshëm	<p>Po – nëse atributi është i detyrueshëm të plotësohet</p> <p>Jo – nëse atributi nuk është i detyrueshëm të plotësohet</p>
Rol shoqërimi	<p>Në tabelën e lidhjeve “Rol shoqërimet” tregohen marrëdhëniet hierarkike ndërmjet elementëve të ndryshme në këtë temë, si dhe në temat e tjera. Këto marrëdhënie pasqyrojnë lidhjet që realizohen në skemat UML.</p>

Tabela 2

ATRIBUTET
<p>-- Emri -- Emërtimi i atributit</p> <p>-- Përkufizimi -- Përkufizimi sipas direktivës INSPIRE i elementëve</p> <p>-- Përshkrimi -- Shënime dhe përshkrime të tjera për elementin [I detyrueshëm: Detyrueshmëria nëse atributi duhet të marrë vlerë, p.sh: PO]</p>

Tabela 3

ATRIBUTET
<p>◆ Vlera e parë e listës së gatshme, p.sh: Ligjor</p> <p>-- Emri -- Emërtimi i vlerës</p> <p>-- Përkufizimi -- Përkufizimi sipas direktivës INSPIRE të elementëve</p>
<p>◆ Vlera e dytë (etj.) e listës së gatshme, p.sh: Joligjor</p> <p>-- Emri -- Emërtimi i vlerës</p> <p>-- Përkufizimi -- Përkufizimi sipas direktivës INSPIRE të elementëve</p>

2.2.3. KARAKTERISTIKAT E <<VOIDABLE>> DHE SHUMËLLOJSHMËRIA

Stereotipi <<voidable>> përdoret për të përshkruar ato karakteristika të objekteve gjeohapësinore që mund të jenë ose mund të mos jenë të pranishme në grupet e të dhënave gjeohapësinore edhe pse mund të ekzistojnë në botën reale. Kjo nuk do të thotë që këtyre përkatësive duhet t'u jepet një vlerë.

Për të gjitha karakteristikat e përcaktuara për objektet gjeohapësinore duhet të paraqitet një vlerë – ose vlera përkatëse (nëse është e disponueshme në grupin e të dhënave që mirëmbahet nga ofruesi i të dhënave), ose vlera 'void'. Një vlerë void nënkupton që nuk ekziston një vlerë përkatëse në grupet e të dhënave gjeohapësinore që mirëmbahen nga ofruesi i të dhënave ose që asnjë vlerë përkatëse nuk mund të nxirret nga vlerat ekzistuese.

Arsyeja e përdorimit të vlerës void duhet të paraqitet kurdo që të jetë e mundur duke përdorur një nga vlerat e listuara në kod listën *VleraEArsyesSëPavlefshmërisë* (VoidReasonValue), e cila përmban:

- **E pa njohur** (Unknown)

-- Përkufizimi --

Vlera korrekte për këtë element gjeohapësinor nuk njihet ose është e pamatshme nga krijuesi i të dhënave.

-- Përshkrim --

SHEMBULL: Kur "kuota e sipërfaqes së një trupi ujor nga niveli i detit" të një liqeni nuk është matur, atëherë arsyeja e pavlefshmërisë së kësaj karakteristike mund të jetë "E pa njohur".

- **E pa populluar** (Unpopulated)

-- Përkufizimi --

Kjo karakteristikë nuk është pjesë e databazës së mirëmbajtur nga krijuesi i të dhënave. Pavarësisht kësaj kjo e dhënë mund të ekzistojë.

-- Përshkrim --

SHEMBULL: Kur “kuota e sipërfaqes së një trupi ujor nga niveli i detit” nuk është e përfshirë në grupin e të dhënave që përmban objektin gjeohapësinor të liqenit, atëherë vlera e kësaj karakteristike mund të jetë “E pa populluar”

- **Konfidenciale** (Withheld).

-- Përkufizimi --

Kjo karakteristikë mund të ekzistojë por është konfidenciale.

Stereotipi <<voidable>> nuk jep informacion nëse karakteristika ekziston apo jo në botën reale. Kjo shprehet duke përdorur shumëllojshmërinë:

Nëse një karakteristikë mund të ekzistojë apo mund të mos ekzistojë në botën reale, vlera minimale do të përcaktohet si 0. P.sh. nëse një adresë ka apo nuk ka një numër shtëpie, shumëllojshmëria e përkatësisë përkatëse do të jetë 0..1.

Nëse për një karakteristikë të caktuar ekziston të paktën një vlerë në botën reale, vlera minimale do të përcaktohet si 1. P.sh. nëse një njësi administrative ka gjithmonë të paktën një emër, shumëllojshmëria e përkatësisë përkatëse do të jetë 1..*.

2.2.4. MBULIMET - COVERAGES

Funksionet e mbulimit “Coverages” përdoren për të përshkruar karakteristikat e një fenomeni të botës reale që zhvillohet në kohë dhe/ose hapësirë. Shembuj tipikë të tyre janë temperaturat, lartësitë, precipitimet, imazheria etj. Një mbulim përmban një grup vlerash, të cilat shoqërohen me një element gjeohapësinor, kohor, kohor-gjeohapësinor. Domein-et tipike gjeohapësinore janë grupe pikash (p.sh. vendëndodhja e sensorëve), kurbat përcaktuese (p.sh. izolinjat), rrjetet (p.sh. ortoimazheria, modelet e lartësisë) etj.

Në skemat e aplikimit të INSPIRE, funksionet e mbulimit janë përcaktuar si vetitë e llojeve të objekteve gjeohapësinore ku lloji i vlerës së kësaj karakteristike është një realizim i një prej llojeve të specifikuar në ISO 19123.

Për të përmirësuar përputhjen me standardet e mbulimit në nivelin e zbatimit (p.sh. ISO 19136 dhe OGC Shërbimi i Mbulimit në Internet) dhe për të përmirësuar harmonizimin ndër-tematik për përdorimin e mbulimeve në INSPIRE, një skemë e aplikimit për llojet e mbulimit është përfshirë në Modelin Konceptues të Përgjithshëm “Generic Conceptual Model”.

Kjo skemë aplikimi përmban llojet e mëposhtme të mbulimit:

- *RrjetiIMbulimitIKorrigjuar (rektifikuar):* Mbulimi, domein-i i të cilit përbëhet nga një rrjet i korrigjuar, një rrjet për të cilin ka një transformim përfundimtar midis koordinatave të rrjetit dhe koordinatave të sistemit koordinativ referencë. (shih figurën 2, djathtas, majtas).

- *RrjetiIMbulimitReferencë*: Mbulimi, domein-i i të cilit përbëhet nga një rrjet referimi - një rrjet i lidhur me një transformim që mund të përdoret për të kthyer vlerat e koordinatave të rrjetit në vlerat e koordinatave të referuara në një sistem referimi koordinativ (shih figurën 1, djathtas).

Aty ku është e mundur përdoren vetëm këto lloje të mbulimit (ose një nëntipi të tyre) në skemat e aplikimit në INSPIRE.

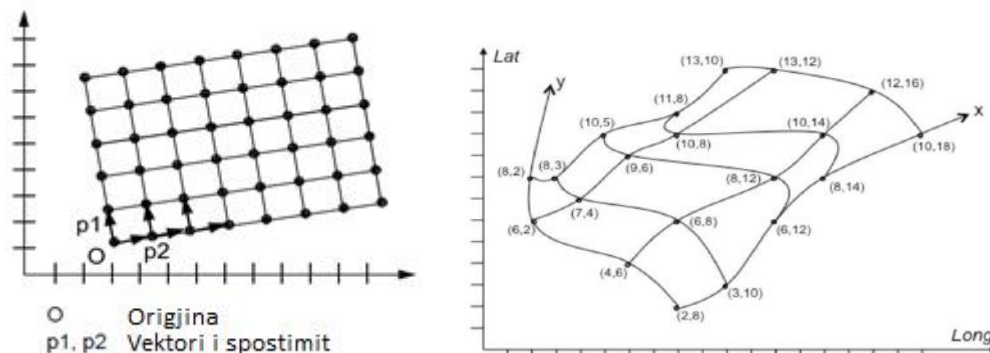

Figura 1: Shembuj të një rrjeti të korrigjuar (majtas) dhe një rrjeti referues (djathtas)

2.2.5. NUMËRTIMET DHE KOD LISTAT (ENUMERATION AND CODELIST).

Kod listat modelohen si klasa në skemat e aplikimit, por vlerat e tyre menaxhohen jashtë skemave të aplikimit. Në kod listë, ‘vlera të tjera’ përcakton llojin e përmbajtjes së kod listës, e përcaktuar specifikisht si më poshtë:

- **‘jo’** përfaqëson kod lista që përmbajnë vetëm vlera të specifikuar në këtë rregullore.
- **‘të kufizuara’** përfaqëson kod lista që përmbajnë vlera të specifikuar në këtë rregullore dhe vlera të tjera të limituara të përcaktuara nga ofruesi i të dhënave.
- **‘të hapura’** përfaqëson kod lista që përmbajnë vlera të specifikuar në këtë rregullore dhe vlera shtesë në çdo nivel, të përcaktuara nga ofruesi i të dhënave.
- **‘po’** përfaqëson kod lista që përmbajnë vlera të përcaktuara nga ofruesi i të dhënave.

Vlerat shtesë të përcaktuara nga ofruesit e të dhënave nuk duhet të zëvendësojnë apo të modifikojnë vlerat ekzistuese të përcaktuara në rregullore.

Në rastin kur ofruesit e të dhënave do të përdorin kod lista me vlera **jo** të përmbajtura në rregullore, ofruesit janë të detyruar t’i bëjnë këto vlera bashkë me përkufizimet e tyre, të disponueshme në një regjistër. Kjo do të mundësojë që dhe përdoruesit e tjerë t’i kuptojnë këto vlera dhe të kenë mundësi t’i përdorin.

2.2.6. PARAQITJA E DIMENSIONIT KOHOR

Skemat e aplikimit përdorin atributin “FillimiICiklitJetësor” dhe “PërfundimiICiklitJetësor” për të regjistruar jetëgjatësinë e një objekti gjeohapësinor.

Atributi “FillimiICiklitJetësor” specifikon datën kur versioni i objektit gjeohapësinor është futur apo ndryshuar në grupin e të dhënave gjeohapësinore (në sistem). Atributi “PërfundimiICiklitJetësor” specifikon datën kur versioni i objektit gjeohapësinor është zëvendësuar apo tërhequr nga grupi i të dhënave

gjeohapësinore (në sistem). Këto vlera kohore nuk kanë të bëjnë me karakteristikat kohore të objektit në botën reale.

Ndryshimet që bëhen në atributin “Përfundimi i Ciklit Jetësor” nuk shkaktojnë ndryshime në atributin “Fillimi i Ciklit Jetësor”.

❖ **Shënim i rëndësishëm:**

Disa terma në Katalogun e tipologjive, si p.sh. FeatureType, DataType, Void, Coverages etj, nuk janë përkthyer qëllimisht në gjuhën shqipe. Qëllimi parësor është që të mos humbasin kuptimin gjatë përkthimit dhe së dyti të përdoret një gjuhë unike sipas termave të Direktivës INSPIRE.

2.3. DETYRIMET LIGJORE

Në bazë të ligjit Nr. 72/2012, neni 16, “Për organizimin dhe funksionimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Gjeohapësinor në Republikën e Shqipërisë”, ASIG është përgjegjës për krijimin e standardeve për secilën nga temat e përcaktuara në ligj (neni 11), në përputhje me standardet Europiane (direktiva INSPIRE).

Standardet teknike të të dhënave gjeohapësinore për krijimin e NSDI në Shqipëri janë përshtatur nga specifikimet teknike të temave përkatëse në direktivën INSPIRE si dhe praktikave më të mira ndërkombëtare që mbështesin dhe bazohen në këtë direktivë. Për implementimin e direktivës, kërkohet që të gjithë aktorët të zbatojnë disa standarde të përbashkëta, të cilat mundësojnë ndërveprimin e shërbimeve dhe harmonizimin e të dhënave gjeohapësinore.

Standardet (Rregullat e implementimit - IR) duhet të krijohen për fushat e mëposhtme:

- **Metadata** – në këtë fushë direktiva përcakton standardet se si duhen të jenë metadatat. Ky standard është unik dhe i aplikueshëm për të gjitha institucionet ose palët e treta (siç është e përcaktuar në fushën e veprimit të kësaj direktive), të cilët do të implementojnë këtë direktivë.
- **Specifikimi i të dhënave** – standardet e kësaj kategorie përfshijnë të gjitha atributet e objekteve të ndryshme që do të publikohen. INSPIRE ka përcaktuar disa attribute bazë të cilat do të shërbejnë për publikimin e të dhënave të ndryshme. Vendet e ndryshme, në varësi të ligjeve ose të nevojave të brendshme, mund të shtojnë attribute të tjera për t’i bërë sa më të përdorshme të dhënat. Të gjitha të dhënat që do të shtohen duhet të jenë të dokumentuara dhe të miratuara nga institucionet përgjegjëse lokale.

2.4. FUSHA E VEPRIMIT

Të gjitha autoritetet publike, kompani private apo individë që mbajnë ose përpunojnë të dhëna gjeohapësinore për llogari të institucioneve publike, janë të detyruar t’i nënshtrohen kësaj rregulloreje.

Bazuar në modelet e proceseve të biznesit, sistemi i propozuar nga direktiva INSPIRE ka proceset dhe ciklin jetësor si më poshtë:

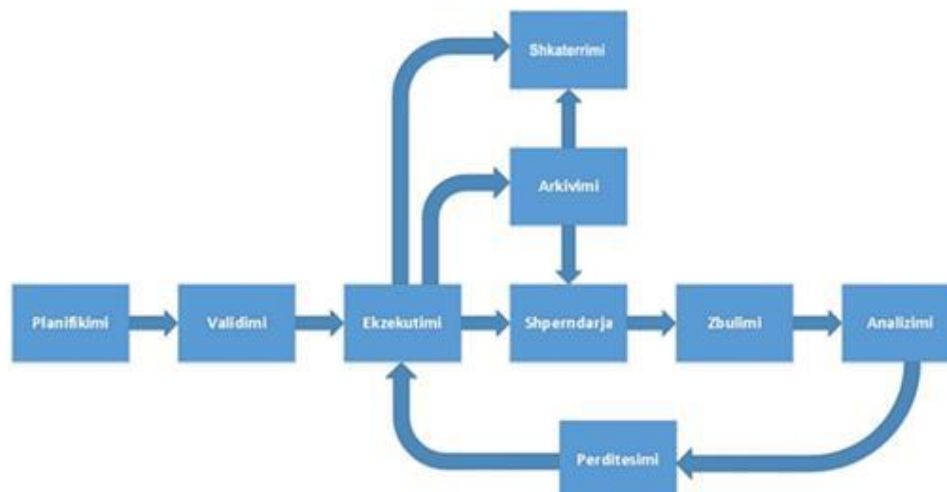

Figura 2

Planifikimi – Është procesi gjatë të cilit krijohen strukturat e të dhënave të nevojshme për të publikuar informacionin në portal. Rezultatet e këtij procesi janë modelet e ndryshme të të dhënave.

Vlerësimi – Është procesi gjatë të cilit të dhënat ekzistuese testohen kundrejt modelit. Rezultati i këtij procesi do të jetë çertifikimi i të dhënave ose nevoja për të modifikuar të dhënat që të përshtaten me modelet e përcaktuara gjatë procesit të vlerësimit.

Proçesimi – Është procesi gjatë të cilit mbledhen dhe modifikohen atributet e të dhënave për të prodhuar informacion kuptimplotë. Manipulimi i tyre bëhet kundrejt modeleve të përcaktuara gjatë planifikimit. Rezultatet e këtij procesi janë bashkësi të dhënash gati për t’u publikuar.

Shpërndarja – Është procesi gjatë të cilit të dhënat vihen në dispozicion për përdoruesit (qytetarët, autoritetet publike, organizatat ose palët e treta). Përdoruesi mund të shkarkojë, të përdorë, të analizojë ose të citojë të dhënat. Publikimi i të dhënave bazohet në modelet e ndryshme të përdorimit.

Zbulimi – Është proces i vazhdueshëm gjatë të cilit zbulohen të dhëna të reja ose të dhëna jocosile në të dhënat e publikuara.

Analiza – Është procesi i analizimit të të dhënave të evidentuara në fazën e zbulimit. Gjatë këtij procesi merret vendimi çfarë do të bëhet me të dhënat që janë evidentuar.

Përditësimi – Është procesi kur propozohet shtimi, modifikimi ose fshirja e të dhënave. Ky proces regjistrohet nga procesi i analizimit të të dhënave ekzistuese dhe të publikuara.

Arkivimi – Është procesi gjatë të cilit bashkësitë e të dhënave që nuk nevojiten të aksesohen arkivohen duke u bazuar në standarde lokale dhe në legjislacionin në fuqi të vendeve ku implementohet. Rezultat i këtij procesi janë të dhënat që bëhen të paaksesueshme për publikun, me akses vetëm nga autoritetet specifike. Këto të dhëna vazhdojnë të ruhen për arsye të përputhshmërisë me kuadrin ligjor në fuqi ose me standardet specifike.

Shkatërrimi – Është procesi gjatë të cilit të dhënat bëhen të parikuperueshme. Ky proces bazohet në standarde lokale ose në legjislacione në fuqi.

3. TEMA

3.1. ZONAT ME RREZIQE NATYRORE.

3.1.1. PARATHËNIE

Tema “Zonat me Rreziqe Natyrore” (neni 11, pika 2/s e ligjit 72/2012) është përshtatur sipas temës “Natural Risk Zones” të Direktivës INSPIRE.

Përkufizim:

Hapësirat e cënueshme në lidhje me rreziqet natyrore (atmosferike, hidrologjike, sizmike, vullkanike dhe zjarret e stimuluar nga era që për shkak të pozicionit, agresivitetit dhe shpeshësisë kanë potencial të madh që të ndikojnë në shoqëri) si psh. përmbytjet, rrëshqitjet dhe subsidencat, ortekët, zjarret në pyje, tërmetet, shpërthimet vullkanike. [Directive 2007/2/EC].

Përshkrim:

Zonat e riskut natyror janë zona (territore), të cilat kërcënohen nga rreziqe natyrore, që mund të kenë numër të vogël ose të madh popullsie dhe/ose kanë vlerë të veçantë mjedisore, kulturore dhe ekonomike. Risku në këtë kontekst përkufizohet si:

$$\text{Risk} = \text{Rrezik (Hazard)} * \text{Ekspozim} * \text{Vulnerabilitet}$$

i shëndetit njerëzor, asetëve mjedisore, kulturore dhe ekonomike për zonën që studiohet.

$$R=Rr(H)*E*V$$

Sipas këtij përkufizimi risku mund të shprehet në terma të tillë si:

“Çdo vit ka një mundësi prej 1% për të pasur 100 shtëpi të shkatëruara për shkak të përmbytjeve të një madhësie të caktuar, në rastin e një rreziku nga përmbytje çdo 100 vjet, me elementë të ekspozuar prej 100 shtëpish që janë të cënuara nga përmbytja me 100%.”

Ose

“Një rrezik për shkak të zjarreve në pyje, të një madhësie të caktuar për një periudhë prej 5 vjetësh me 25 shtëpi të ekspozuara, çon në përfundimin se mesatarisht shkatërohen 5 shtëpi çdo vit”

Përkufizimi për secilin nga termat në funksion të riskut, pothuajse është një disiplinë më vete. Për qëllime të TWG-NZ (Thematic Working Group) është vendosur që përkufizimet specifike ekzistuese të përshtaten si më poshtë.

Risk (R)

Risku është kombinimi i pasojave të një ngjarje (harzardi) dhe gjasave/probabilitetit që kjo ngjarje të ndodhë, (ISO 31010).

Koment: ky përkufizim i afrohet më shumë përkufizimit të “ISO/IEC Guide 73”. Fjala "risk" ka dy kuptime të dallueshme: në përdorimin popullor, zakonisht i vihet theksi në konceptin e shanseve ose mundësisë, të tilla si "risku për një aksident"; ndërsa në mjediset teknike, theksi është zakonisht i vendosur mbi pasojat, në termat e "humbjeve të mundshme" për ndonjë shkak, vend dhe periudha të caktuara. Mund të vërehet se njerëzit jo domosdoshmërisht ndajnë perceptime të njëjta në kuptimin dhe shkaqet themelore të risqeve të ndryshme, (UNISDR 2009).

Rrezik (Hazard)

Një fenomen i rrezikshëm, substancë, aktivitet njerëzor ose gjendje që mund të shkaktojë humbje të jetës, dëmtim ose ndikime të tjera shëndetësore, dëmtim të pronës, humbje të mjeteve të jetesës dhe shërbimeve sociale dhe ekonomike, përçarje ose dëmtim mjedisor, (UNISDR 2009).

Koment: Rreziqet që kanë të bëjnë me reduktimin e riskut të katastrofave siç thuhet në shënimin 3 të “Hyogo Framework” janë: "... rreziqet me origjinë natyrore ose risqet e lidhura me element mjedisorë dhe teknologjikë". Rreziqe të tilla lindin nga një seri të dhënadh gjeologjike, meteorologjike, hidrologjike, oqeanike, biologjike dhe teknologjike, ndonjëherë duke vepruar në kombinim me njëra-tjetrën. Në mjediset teknike, rreziqet janë përshkruar në mënyrë sasiore nga frekuenca e mundshme e shfaqjes së intensiteteve të ndryshme për zona të ndryshme, siç përcaktohet nga të dhënat historike ose analiza shkencore (UNISDR2009).

Ekspozim (E)

Njerëz, prona, sisteme ose elementë të tjerë prezent në zonat e rreziqeve, që janë gjithashtu objekt i humbjeve të mundshme, (UNISDR 2009).

Vulnerabilitet (V)

Karakteristikat dhe rrethanat e një komuniteti, sistemi ose aset, që e bëjnë të ndjeshëm nga efektet dëmtuese një rrezik, (UNISDR 2009).

Koment: Ka disa aspekte të vulnerabilitetit, që variojnë nga faktorë fizikë, socialë, ekonomikë dhe të ambientit. Shembuj mund të përfshijnë: projektimi dhe ndërtimi i dobët i godinave, mbrojtje e papërshtatshme e aseteve, informim dhe ndërgjegjësim i dobët i publikut, njohje zyrtare e limituar e risqeve dhe marrjes së masave, si dhe nënvlerësim për menaxhimin e mençur të ambjentit. Vulnerabiliteti ndryshon ndjeshëm në raport me komunitetin përgjatë kohës. Ky përkufizim e identifikon vulnerabilitetin si karakteristikë e elementeve të interesit (komuniteti, sistemi apo asetet) të cilat janë të pavarura nga ekspozimi i tyre. Gjithsesi, në përdorimin e përditshëm fjala përdoret shpesh në një këndvështrim më të gjërë për të përfshirë elementet e ekspozimit UNISDR (2009).

Një nga arsytet për vështirësinë në terminologji është se gjuha e riskut është zhvilluar në një gamë të gjerë disiplinash duke përfshirë riskun financiar, menaxhimin e fatkeqësive etj. Vulnerabiliteti dhe ekspozimi janë dy nga termat që shkëmbehen më shpesh. Termat e përdorur në model ndjekin përkufizimet e UNISDR 2009 dhe më së fundmi ata ndjekin modelin e dokumentit të Këshillit për “Asistencën ndaj Risqeve dhe Hartat Udhëzuese për Menaxhimin e Katastrofave” të Bashkimit Evropian.

Në sektorin e sigurimeve risqet trajtohen duke përdorur termin “Perils”. Ky sektor bën përdorim të gjerë të informacioneve mbi rreziqe, vulnerabilitetin dhe risqet në sektorin publik dhe përbën një pjesë të rëndësishme të kornizës ndërkombëtare për menaxhimin e risqeve. Gjithashtu, ky sektor do të përfitojë nga të dhëna të tilla duke pasur parasysh që direktiva INSPIRE aplikohet mbi të gjitha nga autoritetet publike, që mbajnë të dhëna ose veprojnë për llogari të tyre. Ky specifikim i të dhënave përshkruan informacionet gjeopapësinore që mund të jenë objekt i partneriteteve publik-privat ndërmjet autoriteteve publike që mbajnë të dhënat dhe sektorin e sigurimeve.

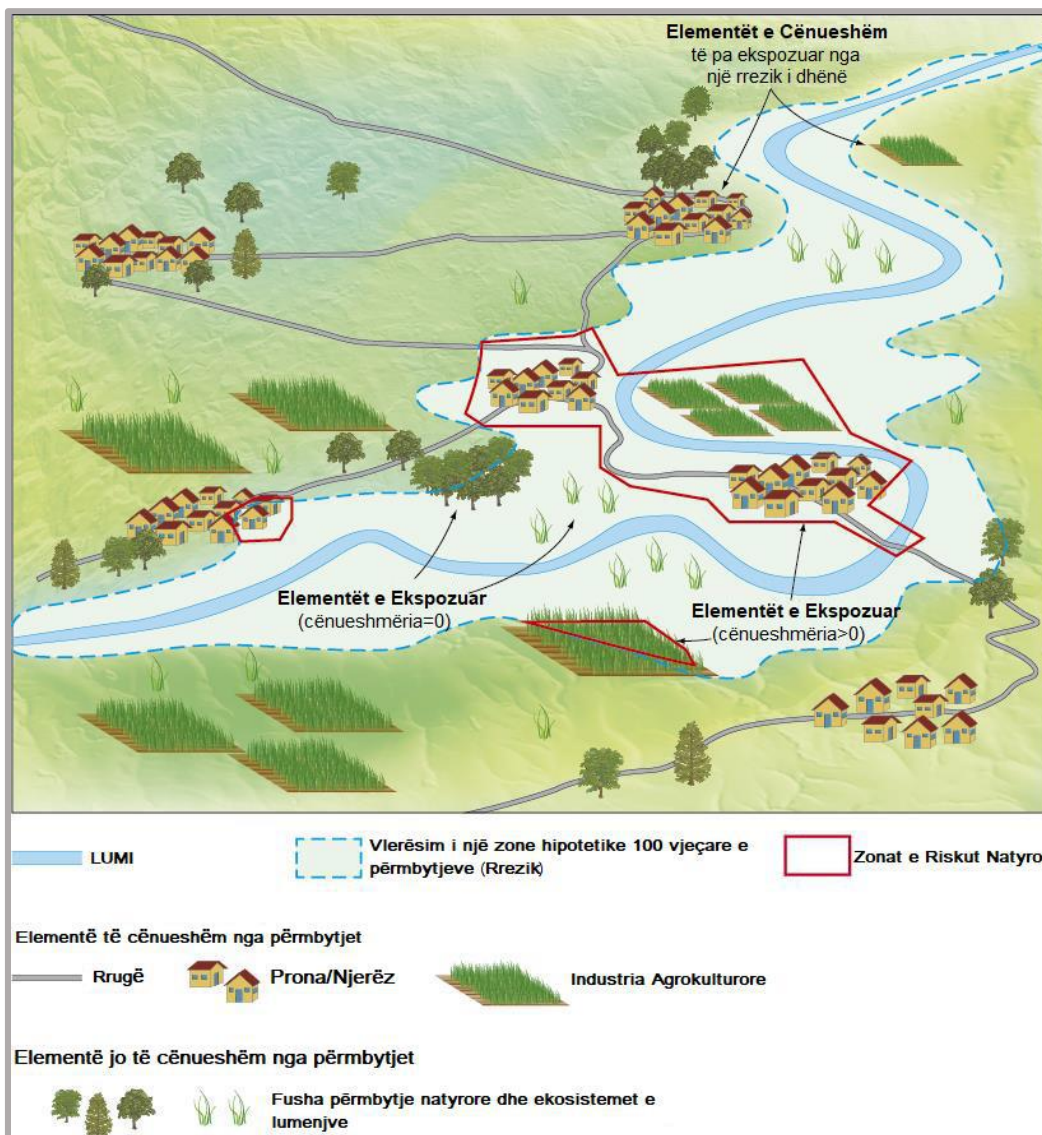

Figura 3: Konceptet kryesore në modelin e Zonave të Riskut Natyror

Një tjetër shembull i përdorimit të gjerë të informacionit për zonat e risqeve natyrore, Eurokodet e Strukturuar të BE ose Eurokodet, janë duke ndërtuar standardet për Evropën, të publikuara nga Komiteti Evropian për Standardizimin. *Eurokod 1*, për shembull, trajton veprimet e zjarrit në strukturat e ndërtesave, kurse *Eurokod 8* i referohet ndërtesave rezistente ndaj tërmeteve. Kështu që gjithmonë është e rëndësishme të bashkangjitet vlerësimi i "vulnerabilitetit" të strukturave të ndërtimit me aplikimin ose jo të Eurokodeve. Për të bërë një vlerësim nëse struktura inxhinierike "e ekspozuar" (element i ekspozuar) është gjithashtu "vulnerabël" dhe "sa vulnerabël është ajo" (p.sh. një vlerësim specifik) ndaj një rreziku të caktuar (p.sh. përmbytja, zjarri, rrëshqitja etj) duhet të dimë karakteristikat e projektimit dhe të ndërtimit të kësaj strukture të veçantë, si dhe nëse dizajni është i bazuar në një standard ose kod të praktikës. Për shembull nëse një ndërtesë apo një mur mbajtës është i përbërë nga materiale rezistente ndaj zjarrit, domethënë më pak vulnerabël nga zjarri, ose nëse një godinë është rezistente nga tërmetet nuk parashikohet që të pësojë dëme të mëdha për tërmete të një madhësie të caktuar, ndryshe nga një godinë që është ndërtuar pa marrë në konsideratë lidhje të veçanta me tërmetet.

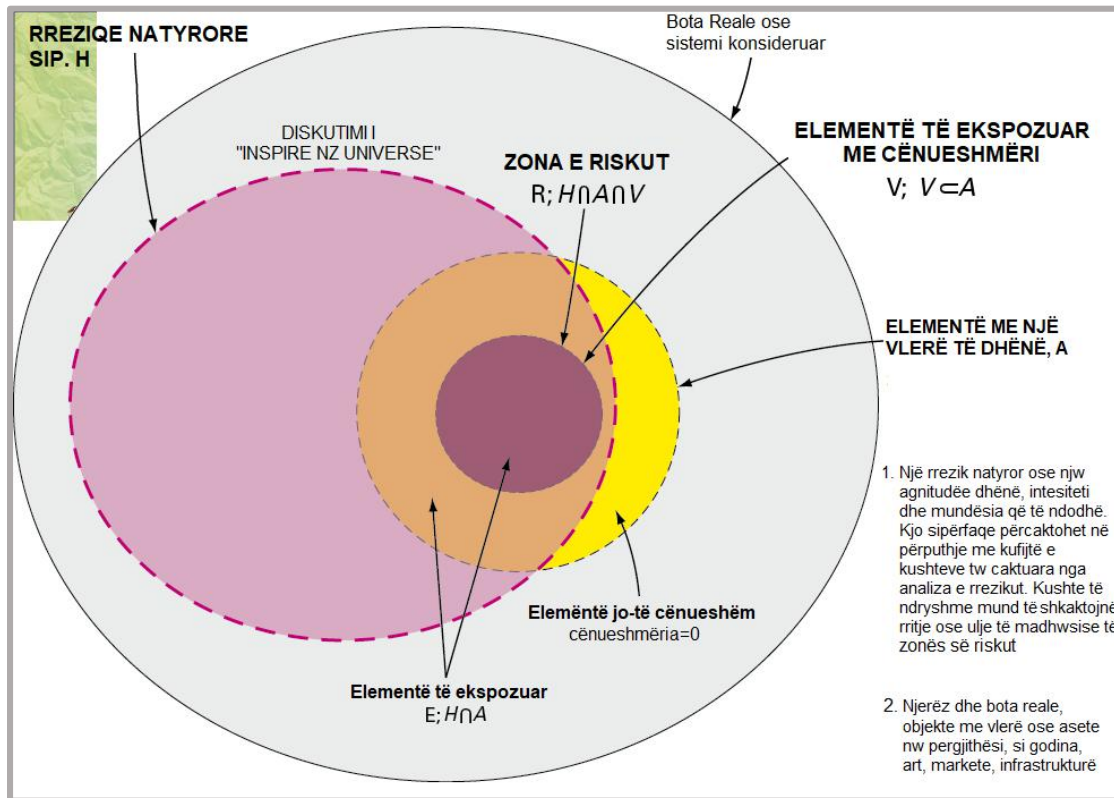

Figura 4: Diagrama alternative që tregon konceptet kryesore në modelin e Zonave të Riskut Natyror

Sipërfaqet tematike në Zonat e Riskut Natyror

Ky specifikim i të dhënave duhet të jetë sa më i dobishëm dhe i përdorshëm që të sigurojë ndërveprim të të dhënave. Si i tillë, modeli i të dhënave është zhvilluar për të qenë i përshtatshëm për të dhënat publike dhe informacionin që është tashmë në dispozicion. Në shumë raste kjo është vetëm ndjeshmëri ose rrezik ose vulnerabilitet. Parashikohet që edhe në mungesë të një modeli të plotë risku, ende është e mundur të ndahen të dhënat dhe informacione për një specifikim të përbashkët për rreziqet që kanë potencialin të prekin njerëzit, pronat dhe shërbimet, si dhe mjedisin në të gjithë Evropën.

Është e rëndësishme për të gjithë përdoruesit e mundshëm të informacionit të zonave të riskut natyror, të dinë se çfarë rreziku është duke shkaktuar një zonë e veçantë e riskut. Është e rëndësishme sidomos për zbutjen dhe menaxhimin e riskut. Prandaj, të dhënat dhe informacionet që përfshihen në këtë specifikim të të dhënave konceptuale e konsiderojnë ekzistencën e përcaktimit të një zone rreziku si objekti më i rëndësishëm që siguron thelbin e modelit të të dhënave. Elementet e ekspozuara, zonat e riskut dhe ngjarjet e kaluara të vëzhguara gjithashtu janë bashkuar konceptualisht nëpërmjet procesit të përcaktimit të rrezikut dhe riskut. Burimet e të dhënave për përcaktimin e secilit rrezik janë kryesisht brenda fushëveprimit të sipërfaqeve të tjera tematike të INSPIRE, p.sh. prerjet tektonike si një burim për tërmetet (*Gjeologjia*). Si pasojë, këto specifikime të të dhënave nuk i përfshin ato dhe as modelin e proceseve dhe metodave shkencore që janë përdorur në identifikimin e hapësirave të rrezikut.

Specifikimi i të dhënave përfshin modelimin e rrezikut natyror të shkaktuara pikësisht nga fenomene natyrore. Është parashikuar që disa lloje të rreziqeve teknologjike mund të përshpejtojnë mundësinë për rreziqe natyrore (dhe në të kundërt), në një rast të tillë modeli do të qëndrojë me shumë mundësi i vlefshëm pasifaktorët shkakor nuk janë modeluar. Është gjithashtu e vërtetë që thelbi i modelit mund të jetë i vlefshëm dhe për modelimin e rreziqeve të tjera përtej specifikimit të Zonave të Riskut Natyror. Modeli nuk është projektuar duke menduar këto aspekte por gjithsesi është i vlefshëm për të tilla raste.

Shumë rreziqe janë të papritura për nga natyra e tyre. Gjithsesi, disa prej kategorive të rreziqeve natyrore me një impakt të konsiderueshëm për kontigjentin civil dhe të mirat ambjentale/kulturore dhe ekonomike nuk janë të natyrës së papritur. Mund të jenë fenomene permanente që nuk vihen re nga popullata (si psh emetimet e gazit të radonit, apo lëvizje të lehta të themeleve). Këto procese të rrezikut konsiderohen brenda modelit. Të gjitha proceset e tjera natyrore që nuk kanë një impakt potencial negativ në një aktivitet njerëzor nuk merren në konsideratë.

Në realitet, ngjarjet e kaluara të rrezikut mund të shihen si procese natyrore të vetme, sekuenciale ose të kombinuara në lidhje me origjinën e tyre dhe efektet. Modelimi i këtyre rrethanave e komplikon komunikimin e praktikës së mirë shkencore, në modelimin e marrëdhënieve risk dhe rrezik. Modeli aktual i të dhënave nuk është projektuar për të operuar edhe në rrethanat e një risku të shumëfishtë ose rreziku të shumëfishtë.

Edhe pse modeli i të dhënave përfshin ngjarje të kaluara të cilat janë të matshme dhe treguese për të kuptuar ngjarjet në të ardhmen, ai nuk merret me ngjarjet në kohë reale ashtu siç janë duke ndodhur, e cila është në fushën e monitorimit dhe reagimit emergjent, as nuk përfshin databazën e katastrofave.

Duke qenë se ka shumë rrugë, modele dhe mënyra për të përcaktuar zonat me risk natyror dhe me kushtin që praktika e zakonshme të përdorë të dy llojet e të dhënave të tipit vektor dhe të mbulimit (raster), si të dhënat vektoriale dhe të mbulimit (raster) janë trajtuar në këtë specifikim të të dhënave.

Përderisa klasifikimi i propozuar i rrezikut nuk është i plotë, kjo mënyrë është përfaqësuese dhe duke marrë në konsideratë rreziqet e identifikuara në këtë fushë, një pjesë e madhe e rreziqeve për këtë hapësirë tematike do të merren në konsideratë. Gjithsesi, rekomandohet paraqitja e llojeve më të detajuara të rrezikut.

Për të bërë një përmbledhje, ky standard konsiderohet:

- Një qasje e përgjithshme për të gjitha rreziqet natyrore
- Një qasje e përgjithshme për të gjitha zonat e riskut
- E bashkangjitur vetëm me të dhënat më të rëndësishme
- Modelet e rreziqeve
- Ngjarjet e vrojtuar
- Të dhëna që mund të jenë vektoriale ose mbulesë (raster)

Standardi kryesisht nuk ka në konsideratë:

- Të dhëna në kohë reale
- Rreziqet teknologjike
- Rreziqet dhe Risqet e shumëfishta
- Modelimin e metodave të procesuara dhe shkencore apo të dhënave të përdorura për përcaktimin e sipërfaqeve të rrezikut, elementeve të ekspozuara dhe zonave të riskut
- Menaxhimin e katastrofave

Shembujt e përdorimit

Kjo pjesë përshkruan përdoruesit e identifikuar të informacionit gjeohapësinor për rreziqet dhe risqet natyrore siç është e kërkuar nga grupet e interesit që janë përgjigjur nëpërmjet Vrojtimit të Kërkesave të Përdoruesit. Modeli NZ Core-data mbulon një qasje të përgjithshme me mundësinë e përhapjes së modelit për rreziqe/risqe specifike.

Përdorime dhe përdorues të ndryshëm mund të grupohen në:

- Analiza të riskut, për vlerësimin e risqeve natyrore dhe hartografinë e hapësirave që janë objekt i rreziqeve;
- Planifikues të sigurisë publike, për rregullimin afatgjatë dhe menaxhimin e tokës dhe aktiviteteve;
- Menaxhues të katastrofave, për përgjigjen ndaj katastrofave dhe operacioneve të emergjencave si rrezik paraprak ose input risku;
- Përgjegjësi politike për zhvillimi e përgjithshëm të politikave, analizimin dhe sinjalizimin e tendencave, zakonisht në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar.
- Sigurimi dhe risigurimi për përgatitjen ndaj katastrofave;
- Publikimi në përgjithësi për ndërgjegjësimin e qytetarëve;

3.1.2. TERMA DHE PËRKUFIZIME

- **Risk** - Risk është kombinimi i konsekuencave/pasojave të një ngjarje (rrezik) dhe gjasave/probabilitet që kjo ngjarje të ndodhë, (ISO 31010).
SHEMBULL: 10000 njerëz do të humbasin furnizimin me ujë të pijshëm gjatë një tërmeti me magnitudë 6 ose më shumë, me një përqindje të caktuar.
- **Rrezik (Hazard)** - Një fenomen i rrezikshëm, substancë, aktivitet njerëzor ose gjendje që mund të shkaktojë humbje të jetës, dëmtim ose ndikime të tjera shëndetësore, dëmtim të pronës, humbje të mjeteve të jetesës dhe shërbimeve, sociale dhe ekonomike përçarje ose dëmtim mjedisor, (UNISDR 2009).SHEMBULL: Rreziku (i) nga termeti
- **Ekspozim** -Njerëz, prona, sisteme ose elementë të tjerë prezent në zonat e rreziqev, që janë gjithashtu objekt i humbjeve të mundshme (UNISDR 2009).
SHEMBULL: Një spital në një zonë të infektuar.
- **Vulnerabilitet** - Karakteristikat dhe rrethanat e një komuniteti, sistemi ose aseti, që e bën të ndjeshëm nga efektet dëmtuese të një rreziku, (UNISDR 2009).
SHEMBULL: Vendasit e moshuar

3.1.3. DIAGRAMA UML – SKEMA E APLIKIMIT

Skema e aplikimit mbulon elementë që konsiderohen si të nevojshëm për të përshkruar Zonat e Riskut Natyror nga INSPIRE. Kjo skemë e zakonshme e modelit lejon përdoruesit të modelojnë konceptet kryesore siç janë: rreziku, vulnerabiliteti, ekspozimi, risku dhe ngjarja e vëzhguar.

Ne paraqesim në këto specifikime të të dhënave një model në të cilin konceptet janë abstrakte dhe mund të jenë të specializuara si në vektor (për të cilët bazohemi në standardin EN-ISO 19107) dhe në mbulime-raster (për të cilët bazohemi në standardin EN-ISO 19123).

Kjo është bërë për të krijuar një kornizë, e cila mundëson shkëmbimin e të dhënave që janë ose vektor ose mbulime (raster), duke pasur parasysh se cilido prej 4 objekteve gjeohapësinore mund të modelohet në njërin nga këto 2 mënyra.

Ka 4 lloje të objekteve gjeohapësinore që janë modeluar si vektor ashtu edhe si mbulim (raster):

- **ZONAT E RREZIKUT**
- **ELEMENTËT E EKSPOZUAR**
- **ZONAT E RISKUT**
- **NGJARJA E VËZHGUAR**

Për secilën prej tyre, krijohen 3 lloje të objekteve gjeohapësinore:

- Një lloj objekti gjeohapësinor abstrakt që përmban pronat (atributet, apo kufizimet) të objektit gjeohapësinor që janë të zakonshme si për përfaqësimin vektorial ashtu edhe për mbulimin (raster) të saj.
- Lloji i një objekti gjeohapësinor vektorial që gjenerohet nga objekti gjeohapësinor abstrakt. Ai ka veti që janë specifike për përfaqësimin e vektorit, të tilla si përkufizimi i gjeometrisë.
- Lloji i një objekti gjeohapësinor mbulimi (raster) i cili gjenerohet si nga objekti gjeohapësinor abstrakt ashtu edhe nga lloji i objektit gjeohapësinor i mbulimit (rasterit) gjenerik. Ai ka pronat që janë specifike për përfaqësimin e mbulimit, siç është përcaktimi i domenit dhe përkufizimi i vargut. Këto lloje të objekteve gjeohapësinore mbulimi (raster) kanë emrat e tyre të mbivendosur nga "mbulimi".

Në vijim jepet një përshkrim i përgjithshëm për mënyrën e paraqitjes dhe ndërveprimit të bazës së të dhënave të kësaj teme.

❖ ZONAT E RREZIKUT:

Më poshtë paraqiten llojet e objekteve gjeohapësinore të tipologjisë *ZonatERrezikut(hazardAreas)*:

- “ZonaAbstrakteERrezikut”
- “ZonatERrezikut(Vektor)”
- “MbulimiIRrezikut (Coverage)”

Llojet e objekteve gjeohapësinore të mësipërme detajohen në attribute me “*DataType-et*” e mëposhtme:

- “MetodaEPërcaktimi”
- “KlasifikimiIRreziqeveNatyrore”
- “MundësiaEShfaqjes”
- “NiveliOseIntensiteti”

Karakteristikat e përbashkëta të “ZonaAbstrakteERrezikut”

Të dhënat gjeohapësinore të tipologjisë “ZonatERrezikut” kanë karakteristikat (atributet) e mëposhtme:

- **Një identifikues-** InspireID
- **Një metodë përcaktimi:** Ka disa mënyra për të përcaktuar perimetrin e rrezikut; duke e realizuar në përputhje me një model, ose duke e përkufizuar, duke interpretuar nëpërmjet të dhënave dhe/ose informacionit disponibël. Ky është modeluar duke përdorur tipet e të dhënave nga “MetodaPërcaktuese”. Ky tip i të dhënave (data type) ka 2 vlera të mundshme:
 - “Modelimi”
 - “PërcaktiminIndirekt”
- **Një lloj Rreziku:** kjo karakteristikë modelohet me llojet e përcaktuara nga *DataType* “KlasifikimiRreziqeveNatyrore”

Klasifikimi i rreziqeve natyrore sipas literaturës shkencore fokusohet mbi natyrën e proceseve ose nga vet origjina e procesit, fizik, kimik ose biologjik (apo të gjitha bashkë) si shkaktarë të dëmeve me një vëmendje të vakët (nëse ka) të vet dëmit. Ato merren me sisteme të fundme ose procese të fundme, me variabla të fundëm dhe rezultate të pritshme të fundme.

Për shkak të faktit se në larminë e rreziqeve natyrore nuk ka një klasifikim gjerësisht të pranueshëm të tipeve të rreziqeve natyrore, është përcaktuar një listë me lloje të përgjithshme rreziqesh e cila ka,

Një *DataType* “KlasifikimiRreziqeveNatyrore” që përmban:

- Një atribut “KategoriaERrezikut” që i referohet kod listës: “VleratEKategorisëSëRreziqeveNatyror”
Kjo kod listë hierarkike është përpunuar për të lehtësuar ndërveprueshmërinë në nivele të larta. Është populluar me shumë lloje të rreziqeve natyrore (shiko Aneksin C). Gjithsesi kjo kod listë mund të përhapet me furnizues të të dhënave të rrezikut në terma më të ngjeshur.
- Një atribut që i referohet një kod liste boshe: “VleratELlojeveTëRrezikutSpecifik”. Ky kod është një klasifikim i përcaktuar nga *Autoritetet Përgjegjëse*, i cili i lejon ato të realizojnë klasifikimin e tyre.
- **Data kur objekti gjeohapësinor është futur në grupin e të dhënave** dhe data kur objekti është hequr ose zëvendësuar nga një grup të dhënash paraqiten me atributet “FillimiICiklitJetësor” dhe “PërfundimiICiklitJetësor”
- **Periudha e vlefshmërisë:**
Periudha e vlefshmërisë (“PeriudhaEVlefshmërisë”) është korniza kohore e fundore deri kur aplikohen rreziqet. I njëjti vlerësim i rrezikut mund të jetë i vlefshëm për një periudhë specifike ose për disa periudha specifike: vlerësimi i rrezikut të zjarreve në pyje efektivisht mund të vlerësohet vetëm në verë, ose ndoshta vetëm në verë ose vetëm në dimër (por jo për gjithë vitin). Ky atribut mund edhe të përdoret në analiza të rrezikut afatgjatë.

- **Një lidhje bashkë-shoqërimi me “NgjarjetEVrojtuara”**

Mund të përdoret pozicioni i një ngjarje ose eventi të vrojtuar si një input në modelimin e zonave të rrezikuara. Një zonë rreziku mund të ketë një ngjarje të vrojtuar si “burim”. Një lidhje shoqërimi ndërmjet objekteve gjeohapësinore të “ZonatERrezikut” dhe “NgjarjetEVrojtuara” vendoset për të shprehur pikërisht këtë raport. Një zonë rreziku mund të ketë 0 (nëse nuk është përdorur asnjë ngjarje e vrojtuar gjatë procesimit të modelimit të zonës së rrezikut) ose 1 ngjarje të vrojtuar. Kjo lidhje mund të zhvendoset vetëm nga sipërfaqet e it të ngjarjeve të vrojtuar.

Karakteristika specifike të llojit të objektit gjeohapësinor “ZonatERrezikut”

Përfaqësimi diskret (gjeometrik) i këtij objekti gjeohapësinor modelohet si “GM_Surface – GM_Sipërfaqe” ose ndryshe poligon dhe në përbërjen e tij ka dy attribute:

- **Mundësia e ndodhjes**

Mundësia e ndodhjes shpreh një koncept të përgjithshëm në lidhje me mundësinë (apo shansin) që një ngjarje të ndodhë. Ky atribut është i modeluar me llojin e të dhënave *dataType-in* “MundësiaENdodhjes”, i cili është një grup prej tre attributesh:

- “MetodaEVlerësimit”, që i referohet metodës të përdorur për të shprehur mundësinë e një ngjarje rreziku.
- “VlerësimiCilësor”, që lejon përshkrimin me gojë të lirë të vlerësimit që i bëhet një mundësie që të ndodhë një ngjarje rreziku.
- “ShpeshtësiaENdodhjes”, e cila është njëkohësisht dhe një probabilitet që të ndodhë ose periudhë kthimi të ngjarjes. Kjo pasqyrohet në dy elementë “PeriudhaENdodhjes” dhe “ProbabilitetiINdodhjes”.

- **Niveli ose intensiteti:**

Niveli (magnituda) ose intensiteti, mund të shprehet edhe në mënyrë cilësore dhe në mënyrë sasiore. Për më tepër një vlerë me një shpjegim ka pak interes.

Tipi i të dhënave “NiveliOseIntensiteti” është një grupim prej 3 attributesh:

- *VleraCilësore*, që është një varg karakteresh (character string)
- *VleraSasiore*, që modelohet si një matje (që është një numër dhe një njësi)
- *MetodaEVlerësimit*, në të cilën mund të shkruhen informacione të mëtejshme.

Karakteristika specifike të llojit të objektit gjeohapësinor “MbulimiIRrezikut”

Në paraqitjen e mbulimit, vlerat që variojnë në hapësirë (dmth të deklaruar si intervale të mbulimit) janë gjithashtu dhe *NiveliOseIntensiteti* i rrezikut ose *MundësiaENdodhjes* së një rreziku.

❖ ELEMENTËT E EKSPOZUAR

Më poshtë paraqiten llojet e objekteve gjeohapësinore të tipologjisë *ElementëtEkspozuar*:

- “ElementëtAbstraktTëEkspozuar”
- “ElementëtEkspozuar (Vektor)”
- “MbulimiIElementëveTëEkspozuar(Coverage)”

Llojet e objekteve gjeohapësinore të mësipërme detajohen në atributet e mëposhtme:

- “Vlerësimi IVulnerabilitetit”
- “Klasifikimi I Elementëve Të Ekspozuar”
- “Vlerat E Kategorisë Së Rrezikut/Riskut”

Karakteristikat e përbashkëta të “Elementi Abstrakt Ekspozuar”

Objekti gjeopapësinor i “Elementët EEkspozuar” i referohet përfaqësimit gjeopapësinor të njerëzve, pronave, sistemeve ose të tjerë elementë prezent në zonat e rrezikut që janë objekt i humbjeve të mundshme. Vlerësimi ose llogaritja e vulnerabilitetit mund të ndiqen për të tilla objekte gjeopapësinore.

Të dhënat gjeopapësinore të tipologjisë “Elementët EEkspozuar” kanë karakteristikat (atributet) e mëposhtme:

- **Një identifikues**–InspireID
- **Data kur objekti gjeopapësinor është futur në grupin e të dhënave** dhe data kur objekti është hequr ose zëvendësuar nga një grup të dhënash që paraqiten me atributet “Fillimi ICiklit Jetësor” dhe “Përfundimi ICiklit Jetësor”
- **Data kur objekti ka filluar të ekzistojë** në botën reale, dhe data kur objekti nuk ekziston më në botën reale (nëse është ashtu). Këto attribute janë “EVlefshmeNga” dhe “EVlefshmeDeri”

Karakteristikat specifike të “Elementët EEkspozuar”

Përfaqësimi diskret (gjeometrik) i këtij objekti gjeopapësinor modelohet si “GM_Object – GM_Objekt” që përfshin të gjitha gjeometritë bazike (pikë, linjë ose poligon) dhe në përbërjen e tij llojin e të dhënave *dataType*-in “Vlerësimi IVulnerabilitetit”, që ka karakteristikat e mëposhtme:

- “Burimi IVulnerabilitetit”,
Kjo i referohet tipit të rrezikut në të cilin vulnerabiliteti i elementit të ekspozuar është vlerësuar (ose llogaritur) duke përdorur “Klasifikimi I Rreziqeve Natyrore”
- “Niveli IVulnerabilitetit”,
Ky është rezultat i vlerësimit të vulnerabilitetit. Kjo karakteristikë modelohet me llojin e të dhënave *dataType*-in “Niveli Ose Intesiteti”
- “Madhësia Dhe Intesiteti IVulnerabilitetit”,
Madhësia ose intensiteti i rrezikut në bazë të së cilës vlerësohet (ose llogaritet) vulnerabiliteti e objektit të ekspozuar. Kjo karakteristikë modelohet me llojin e të dhënave *dataType*-in “Niveli Ose Intesiteti”
- “Llojet E Elementëve”,
Duke qenë se për momentin nuk ka një listë ose klasifikim të përdorur gjerësisht të llojeve të elementëve të ekspozuar, është përcaktuar një lloj të dhënash i quajtur “Klasifikimi I Elementëve Të Ekspozuar” për të lehtësuar ndërveprueshmërinë e të dhënave dhe përmban:
 - Një atribut të detyrueshëm që i referohet një kod liste ekzistuese: “Vlera Kategorisë Elementit Ekspozuar”. Kjo kod listë hierarkike është përpunuar për të lehtësuar ndërveprueshmërinë në nivele të larta. Është tashmë e populluar më lloje të

- përgjithshme elementësh të ekspozuar (shiko Aneksin C). Gjithsesi kjo kod listë mund të përhapet nga furnizuesit e të dhënave me terma më të limituara.
- Një atribut që i referohet një kod liste boshe: “*VleratETipitTëElementitSpecifikTëEkspozuar*”. Ky kod është një tregues për ti mundësuar Autoriteteve Përgjegjëse të të dhënave të ekspozuara për të përdorur një klasifikim specifik të këtyre elementëve.

Karakteristikatspecifike të “MbulimiElementëveTëEkspozuar”

Mbulimi i elementëve të ekspozuar ka atribut elementin “*LlojetEElementëve*”, i cili është i modeluar me llojin e të dhënave *dataType*-in “*KlasifikimiElementëveTëEkspozuar*”.

Në paraqitjen e mbulimit, vlerat që variojnë në hapësirë (dmth të deklaruar si intervale të mbulimit) janë “*MadhësiaDheIntensitetiIVulnerabilitetit*”.

❖ ZONAT E RISKUT

Më poshtë paraqiten llojet e objekteve gjeopësinore të tipologjisë “*ZonatERiskut*”:

- “*ZonaAbstrakteERiskut*”
- “*ZonaERiskut (Vektor)*”
- “*MbulimiIZonësSëRiskut (Coverage)*”

Karakteristikat e përbashkëta të “ZonaAbstrakteERiskut”

Një zonë risku përkufizohet si shtrirja hapësinore e një kombinimi të pasojave të një ngjarje (rrezikut) dhe probabilitetit të lidhur apo gjasat e ndodhjes së saj.

Të dhënat gjeopësinore të kësaj tipologjie kanë karakteristikat (atributet) e mëposhtme:

- **Një identifikues** – InspireID
- **Një “BurimRisku”**
Burimi i riskut i referohet llojit të rrezikut që krijon riskun. Në model, “*BurimiRisku*” i referohet llojeve të të dhënave të “*KlasifikimitTëRreziqeveNatyrore*”.
- **Data kur objekti gjeopësinor është futur në grupin e të dhënave** dhe data kur objekti është hequr ose zëvendësuar nga një grup të dhënash paraqiten me atributet “*FillimiICiklitJetësor*” dhe “*PërfundimiICiklitJetësor*”
- **Një periudhë vlefshmërie** (“*PeriudhaEVlefshmerisë*”) – shiko më sipërZonaERrezikut
- **Një lidhje me “ZonatERrezikut”**
Përcaktimi i zonës së riskut rezulton nga bashkë-ndodhja në të njëjtin vend të rrezikut natyror me elemente që janë të ndjeshëm ndaj këtij lloji rreziku. Si pasojë, një zonë risku është potencialisht e lidhur me një zonë rreziku (dhe anasjelltas, si krijimi i një objekti gjeopësinor të zonës së rrezikut mund të ketë paraprirë krijimin e një objekti të zonës së riskut).
Një lidhje midis llojit të objektit gjeopësinor të “*ZonaERrezikut*” dhe llojit të objektit gjeopësinor të “*ZonaveTëRiskut*” është vendosur që të shpreh këtë. Çdo zonë risku duhet të ketë

një zonë rreziku si burim. Kjo lidhje është e tipit “Voidable” dhe mund të marri vlera nga kod lista “VleratEPavlefshmërisë” nëse nuk popullohet.

- **Një lidhje** me “ElementëtEkspozuar”

Në të njëjtën mënyrë siç ka një lidhje midis zonës së rrezikut dhe zonës së riskut, ekziston edhe një lidhje midis zonës së riskut dhe elementëve të ekspozuar. Një zonë risku është potencialisht e lidhur me elementet e ekspozuara, për aq sa një element i ekspozuar duhet të ishte identifikuar si i tillë brenda procesit të prodhimit të një zone risku.

Një lidhje midis llojeve të objekteve gjeopësinor të “ElementëveTëEkspozuar” dhe llojit të objektit gjeopësinor të “ZonaERiskut” është vendosur që të shprehë këtë. Ka të paktën një element të ekspozuar për secilën zonë risku. Kjo lidhje është e tipit “Voidable” dhe mund të marri vlera nga kod lista “VleratEPavlefshmërisë” nëse nuk popullohet.

Karakteristikat specifike të “ZonaERiskut”

Përfaqësimi diskret (gjeometrik) i këtij objekti gjeopësinor modelohet si “GM_Surface–GM_Sipërfaqe”. Të gjithë elementët gjeopësinor modelohen si poligone dhe në përbërjen e tyre kanë atributet e mëposhtme:

- **“NiveliIRiskut”**

Është një vlerësim i kombinimit të pasojave të një ngjarjeje (rreziku) dhe probabilitetit të lidhur apo gjasave të ndodhjes së ngjarjes. Kjo karakteristikë është modeluar si një lloj i të dhënave *dataType* “NiveliOseIntensiteti”.

Karakteristikat specifike të “MbulimiZonësSëRiskut”

Në paraqitjen e mbulimit, vlerat që variojnë në hapësirë (dmth të deklaruara si intervale të mbulimit) janë nivel i riskut. Meqenëse niveli i riskut është modeluar nga tipi i të dhënave “NiveliOseIntensiteti”, kufizimi në rangun e caktuar të mbulimit trajton tipin e të dhënave të “NiveliOseIntensiteti”.

❖ NGJARJA E VËZHGUAR:

Më poshtë paraqiten llojet e objekteve gjeopësinore të tipologjisë “NgjarjaEVëzhguar”:

- “NgjarjaAbstrakteEVëzhguar”
- “NgjarjaEVëzhguar (Vektor)”
- “MbulimiINgjarjesSëVëzhguar (Coverage)”

Karakteristikat e përbashkëta të “NgjarjaAbstrakteEVëzhguar”

Një ngjarje e vëzhguar i referohet përfaqësimit gjeopësinor të një fenomeni lidhur me studimin e rrezikut natyror të ndodhur/apo duke ndodhur dhe që është vëzhguar.

Të dhënat gjeopësinore të kësaj tipologjie kanë karakteristikat (atributet) e mëposhtme:

- **Një identifikues** – InspireID

- **Data kur objekti gjeohapësinor është futur në grupin e të dhënave** dhe data kur objekti është hequr ose zëvendësuar nga një grup të dhënash paraqiten me atributet “*FillimiICiklitJetësor*” dhe “*PërfundimiICiklitJetësor*”
- **Data kur objekti ka filluar të ekzistojë** në botën reale, dhe data kur objekti nuk ekziston më në botën reale (nëse është ashtu). Këto attribute janë “*EVlefshmeNga*” dhe “*EVlefshmeDeri*”
- **Një lloj rreziku:** kjo karakteristikë modelohet me llojet e përcaktuara nga *DataType* “*KlasifikimiIRreziqeveNatyrore*”
- **Një lidhje** me “*PrograminEMonitorimitTëMjedisit*”
 - Meqenëse është një objekt gjeohapësinor që ekziston në botën reale atëherë kjo ngjarje e vëzhguar mund të monitorohet. Për të shprehur këtë realizohet një lidhje e tipit “*Voidable*” ndërmjet *dataType*-it “*NgjarjaAbstrakteEVëzhguar*” dhe llojit “*PrograminEMonitorimitTëMjedisit*”

Karakteristikat specifike të “NgjarjaEVëzhguar”

Përfaqësimi diskret (gjeometrik) i këtij objekti gjeohapësinor modelohet si “*GM_Objekt*” që përfshin të gjitha gjeometritë bazike (pikë, linjë ose poligon). Ky element ka atribut elementin “*MadhësiaOseIntensiteti*”, i cili modelohet me llojin e të dhënave “*NiveliOseIntensiteti*”.

Karakteristikat specifike të “MbulimiNgjarjesSëVëzhguar”

Në paraqitjen e mbulimit, vlerat që variojnë në hapësirë (dmth të deklaruara si intervale të mbulimit) janë “*MadhësiaOseIntensiteti*” dhe “*MundësiaENgjarjes*”

3.1.3.1 ZONAT E RISKUT NATYROR – DIAGRAMA

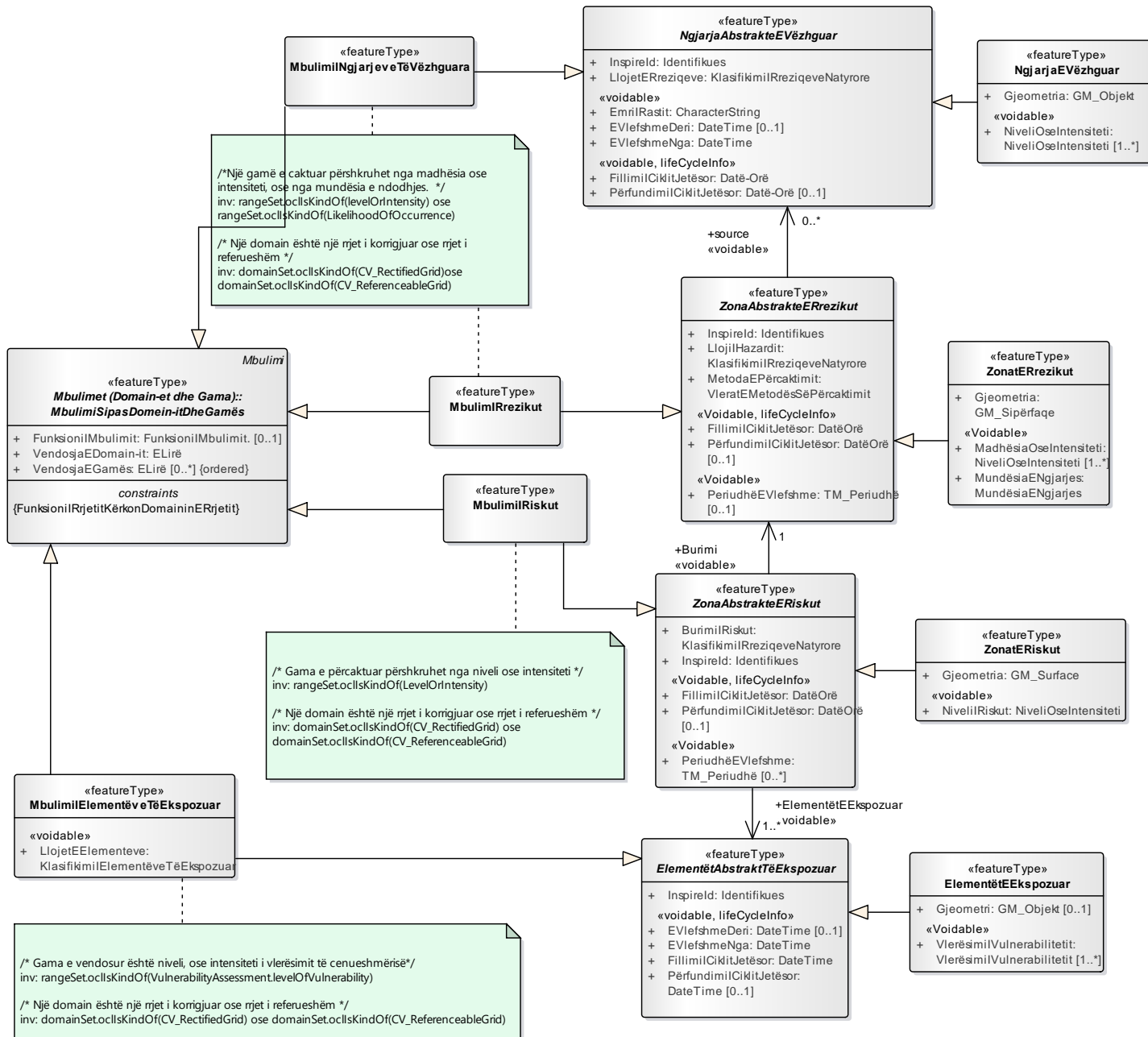

Figura 5: Diagrama: Zonat e Riskut Natyror – E Përgjithshme

3.1.3.2 LIDHJET E JASHTME - DIAGRAMA

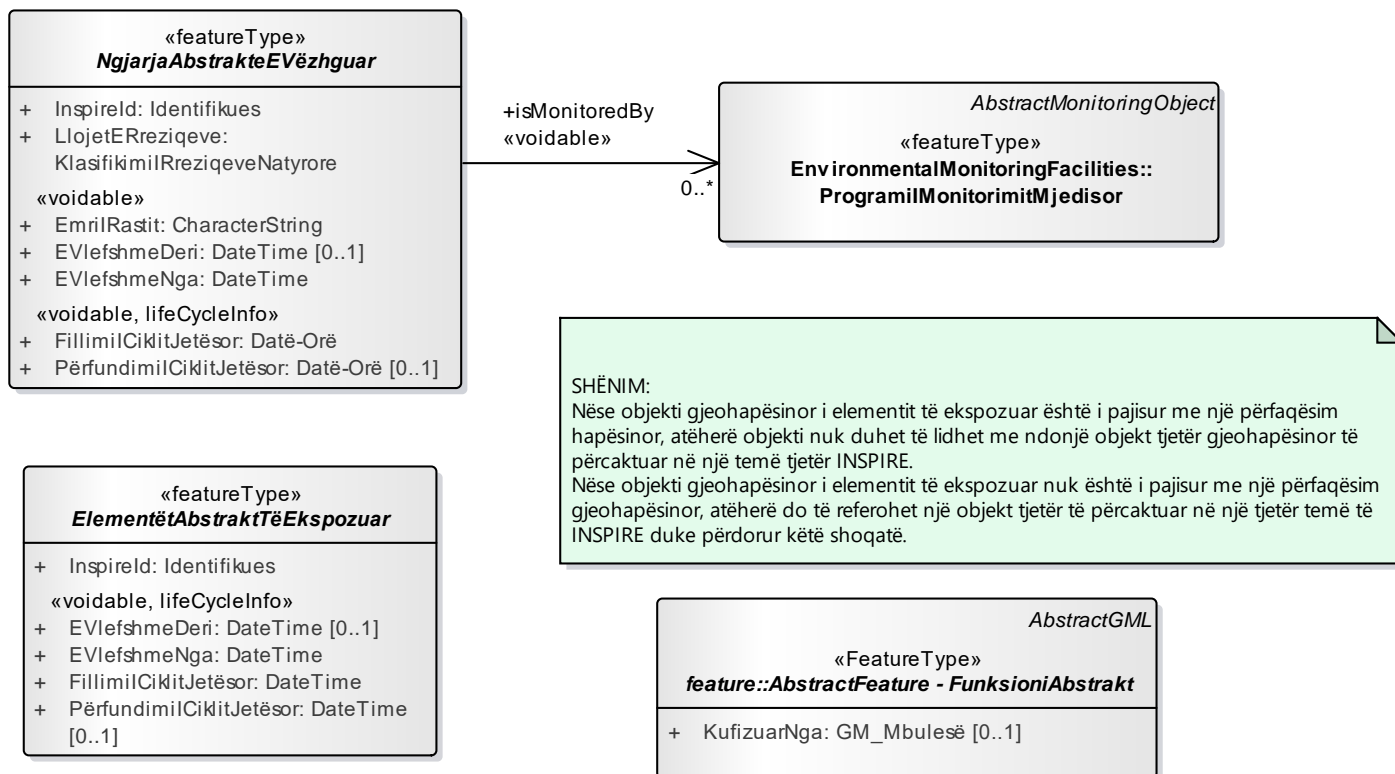

Figura 6: Zonat e Riskut Natyror – Lidhjet e Jashtme

3.1.3.3 DATA TYPE - DIAGRAMA

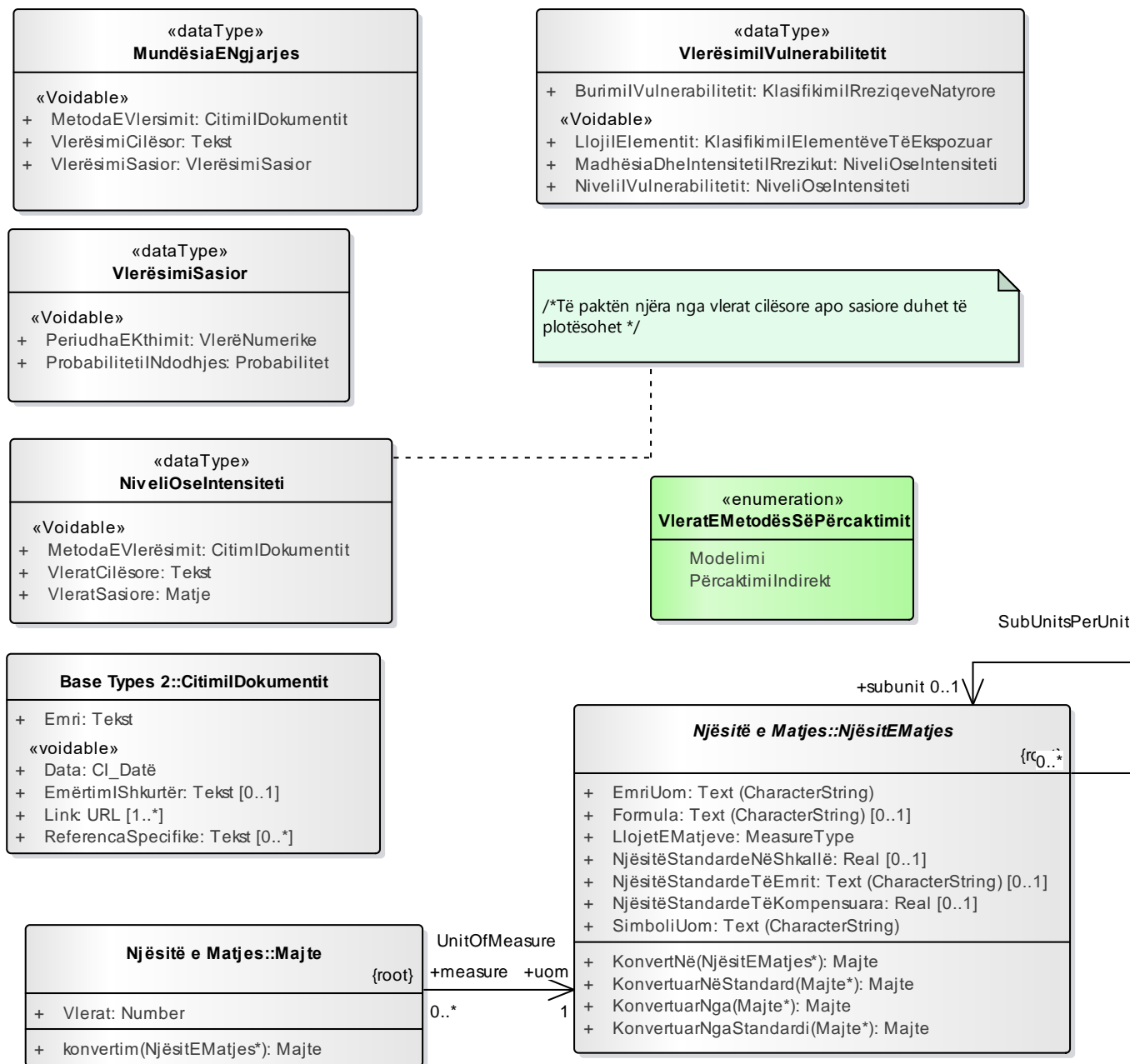

Figura 7: DataType-et e grupit të të dhënave

3.1.3.4 KOD LISTAT - DIAGRAMA

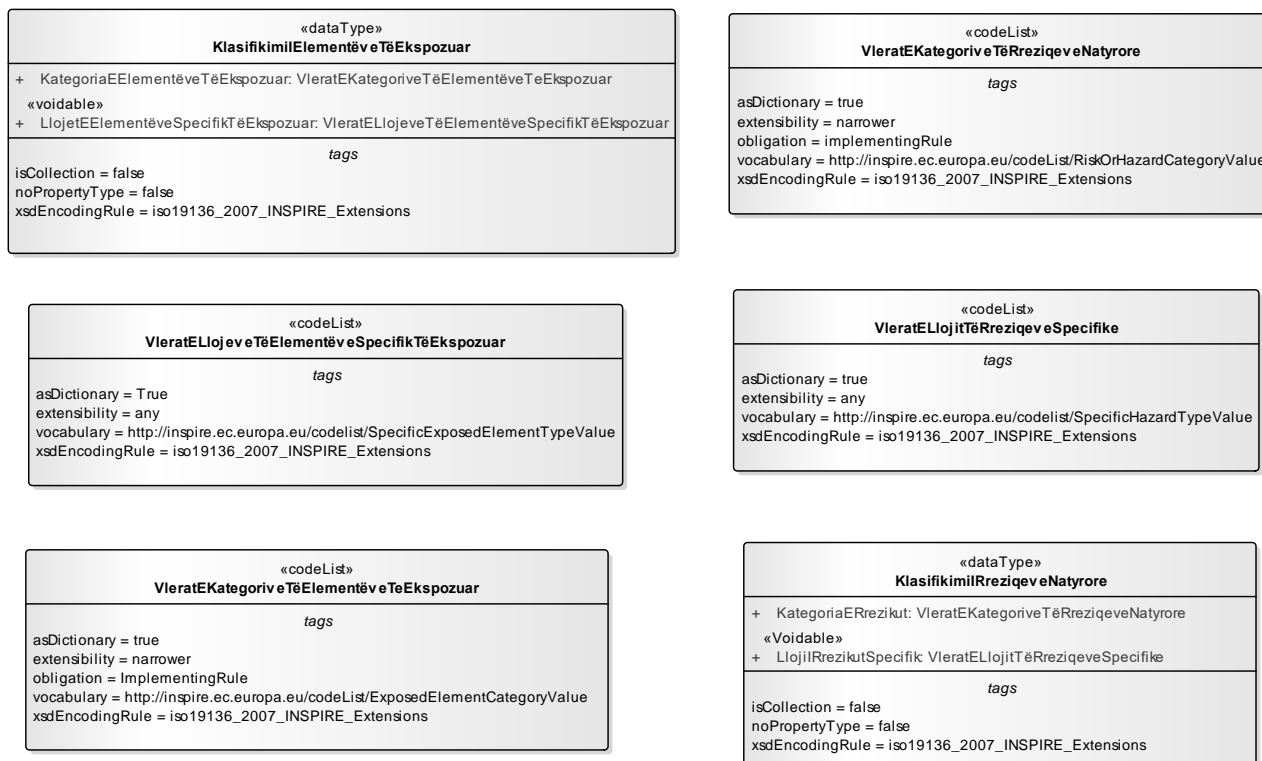

Figura 8: DataType dhe Kodlistat

3.1.4. KATALOGU I TIPOLOGJISË

3.1.4.1. MBULIMI I RREZIKUT

-- Emri --

Mbulimi i rrezikut

-- Përkufizimi --

Një mbulim që përfaqëson informacion të vazhdueshëm në lidhje me një lloj rreziku natyror.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME
← Gjeneralizimi nga «featureType» MbulimiRrezikut tek «featureType» MbulimiSipasDomein-itDheGamës
← Gjeneralizimi nga «featureType» MbulimiRrezikut tek «featureType» ZonaAbstrakteERrezikut

3.1.4.2. MBULIMI I ELEMENTËVE TË EKSPOZUAR

-- Emri --

Mbulimi i elementëve të ekspozuar

-- Përkufizimi --

Një mbulim që paraqet informacion të vazhdueshëm rreth elementëve të ekspozuar.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME
← Gjeneralizimi nga «featureType» MbulimiIElementëveTëEkspozuar tek «featureType» MbulimiSipasDomein-itDheGamës
← Gjeneralizimi nga «featureType» MbulimiIElementëveTëEkspozuar tek «featureType» ElementëtAbstraktTëEkspozuar

ATRIBUTET
<p>◆ LlojiIElementeve : KlasifikimiIElementëveTëEkspozuar Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri --</p>

ATRIBUTET
<p>Llojet e elementeve</p> <p>-- Përkufizimi -- Një klasifikim i elementeve të ekspozuar.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: PO]</p>

3.1.4.3. MBULIMI I NGJARJEVE TË VËZHGUARA

-- Name --

Mbulimi i ngjarjeve të vëzhguara

-- Përkufizimi--

Një mbulim që përfaqëson informacion të vazhdueshëm rreth rasteve të vrojtuar.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME
<p>← Gjeneralizimi nga «featureType» MbulimiIRasteveTëVrojtuar tek «featureType» MbulimiSipasDomein-itDheGamës</p>
<p>← Gjeneralizimi nga «featureType» MbulimiIRasteveTëVrojtuar tek «featureType» RastetAbstrakteTëVrojtuar</p>

3.1.4.4. MBULIMI I RISKUT

-- Emri --

Mbulimi i riskut

-- Përkufizimi --

Përfaqësimi i mbulimit të riskut natyror.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME
<p>← Gjeneralizimi nga «featureType» MbulimiIRiikut tek «featureType» MbulimiSipasDomein-itDheGamës</p>

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

← Gjeneralizimi nga «featureType» MbulimiIRiskut tek «featureType» ZonaAbstrakteERiskut

3.1.4.5. ELEMENTËT ABSTRAKT TË EKSPOZUAR

-- Emri --

Elementët abstrakt të ekspozuar

-- Përkufizimi --

Burimi : [UNISDR, 2009]

Njerëzit, pronat, sistemet ose element të tjerë të pranishëm në zonat e rrezikut, të cilat në këtë mënyrë i nënshtrohen humbjeve të mundshme.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

⇒ Gjeneralizimi nga «featureType» ElementëtEEkspozuar tek «featureType» ElementëtAbstraktTëEkspozuar

⇒ Gjeneralizimi nga «featureType» MbulimiIElementëveTëEkspozuar tek «featureType» ElementëtAbstraktTëEkspozuar

ATRIBUTET

◆ EVlefshmeDeri : Datë-Orë
Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

E vlefshme deri

-- Përkufizimi --

Koha nga e cila elementi i ekspozuar nuk ekziston më në botën reale.

[I detyrueshëm: JO]

◆ EVlefshmeNga : Datë-Orë
Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

E vlefshme nga

-- Përkufizimi --

Koha kur elementi i ekspozuar filloi të ekzistonte në botën reale.

ATRIBUTET	
	[I detyrueshëm: PO]
<p>◆ FillimiICiklitJetësor : Datë-Orë Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Fillimi i ciklit jetësor</p> <p>-- Përkufizimi -- Data dhe ora në të cilën ky version i objekteve gjeohapësinor është futur ose ndryshuar në grupin e të dhënave gjeohapësinore.</p>	[I detyrueshëm: PO]
<p>◆ InspireId : Identifikues Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Inspire Id</p> <p>-- Përkufizimi -- Identifikuesi i objektit të jashtëm të elementëve të ekspozuar</p>	[I detyrueshëm: PO]
<p>◆ PërfundimiICiklitJetësor : Datë-Orë Shumëllojshmëria: [0..1]</p> <p>-- Emri -- Përfundimi i ciklit jetësor</p> <p>-- Përkufizimi -- Data dhe ora në të cilën ky version i objekteve gjeohapësinor është modifikuar për herë të fundit në grupin e të dhënave.</p>	[I detyrueshëm: JO]

LIDHJE	
<p>✍ Lidhje (Drejtimi: Burim -> Destinacion)</p> <p>Burimi: (Class) ZonaAbstrakteERiskut «featureType»</p>	<p>Target: «voidable» exposedElement (Class) ElementëtAbstraktTëEkspozuar «featureType» Shumëllojshmëria: [1..*]</p> <p>-- Përkufizimi -- Elementi që është brenda sipërfaqes së rrezikut.</p>

3.1.4.6. NGJARJA ABSTRAKTE E VËZHGUAR

-- Emri --

Rastet abstrakte të vrojtuar

-- Përkufizimi--

Një fenomen natyror i përshtatshëm për studimet e rreziqeve natyrore që kanë ndodhur dhe që janë vëzhguar.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME
⇒ Gjeneralizimi nga «featureType» RastiVëzhguar tek «featureType» RastetAbstrakteTëVrojtuar
⇒ Gjeneralizimi nga «featureType» MbulimiRasteveTëVrojtuar tek «featureType» RastetAbstrakteTëVrojtuar

ATRIBUTET
<p>◆ EmriRastit :Tekst Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Emri i rastit</p> <p>-- Përkufizimi -- Emri i zakonshëm i ngjarjes së vëzhguar.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: PO]</p>
<p>◆ EVlefshmeDeri : Datë-Orë Shumëllojshmëria: [0..1]</p> <p>-- Emri -- E vlefshme deri</p> <p>-- Përkufizimi -- Koha nga e cila rasti i vëzhguar nuk ekziston më në botën reale.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: JO]</p>
<p>◆ EVlefshmeNga : Datë-Orë Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- E vlefshme nga</p> <p>-- Përkufizimi -- Koha kur rasti i vëzhguar filloi të ekzistonte në botën reale.</p>

ATRIBUTET	
	[I detyrueshëm: PO]
<p>◆ FillimiICiklitJetësor : Datë-Orë Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Fillimi i ciklit jetësor</p> <p>-- Përkufizimi -- Data dhe ora në të cilën ky version i objektit gjeohapësinor është futur ose ndryshuar në grupin e të dhënave gjeohapësinore.</p>	[I detyrueshëm: PO]
<p>◆ InspireId : Identifikues Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- InspireId</p> <p>-- Përkufizimi -- Identifikuesi i objektit të jashtëm të objektit gjeohapësinor.</p>	[I detyrueshëm: PO]
<p>◆ LlojetERreziqeve : KlasifikimiRreziqeveNatyrore Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Llojet e rreziqeve</p> <p>-- Përkufizimi -- Një klasifikim i përgjithshëm dhe një klasifikim specifik i llojit të rrezikut.</p>	[I detyrueshëm: PO]
<p>◆ PërfundimiICiklitJetësor : Datë-Orë Shumëllojshmëria: [0..1]</p> <p>-- Emri -- Përfundimi i ciklit jetësor</p> <p>-- Përkufizimi -- Data dhe ora në të cilën ky version i objektit gjeohapësinor u zëvendësua ose u tërhoq në grupin e të dhënave gjeohapësinore.</p>	[I detyrueshëm: JO]

LIDHJE

✍ Lidhje (Drejtimi: Burim -> Destinacion)

LIDHJE	
<p>Burimi: (Class) RastetAbstrakteTëVrojtuara «featureType»</p>	<p>Target: «voidable» MonitorohetNga (Class) ProgrametEMonitorimitTëAmbjentit «featureType» Shumëllojshmëria: [0..*]</p> <p>-- Përkufizimi -- Programi që monitoron ngjarjen e vrojtuar.</p>
<p>✍ Lidhje (Drejtimi: Burim -> Destinacion)</p>	
<p>Burimi: (Class) ZonaAbstrakteERrezikut «featureType»</p>	<p>Target: «voidable» source (Class) RastetAbstrakteTëVrojtuara «featureType» Shumëllojshmëria: [0..*]</p> <p>-- Përkufizimi -- Ngjarja e vrojtuar që shkaktoi modelimin e një sipërfaqe të rrezikut.</p>

3.1.4.7. ZONA ABSTRAKTE E RISKUT

-- Emri --

Zona abstrakte e riskut

-- Përkufizimi --

Një zonë risku është një shtrirje hapësinore e kombinimit të pasojave të një rasti (rreziku) dhe probabilitetin/mundësinë e lidhur me ndodhjen e tij.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURE TË BRENDSHME
<p>⇒ Gjeneralizimi nga «featureType» ZonatERiskut tek «featureType» ZonaAbstrakteERiskut [Drejtimi: Burim -> Destinacion.]</p>
<p>⇒ Gjeneralizimi nga «featureType» MbulimiIRiskut tek «featureType» ZonaAbstrakteERiskut [Drejtimi: Burim -> Destinacion.]</p>

ATRIBUTET
<p>◆ BurimiIRiskut : KlasifikimiIRreziqeveNatyrore Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri --</p>

ATRIBUTET
<p>Burimi i riskut</p> <p>-- Përkufizimi -- Një klasifikim i përgjithshëm dhe një klasifikim specifik të llojit të rrezikut që është burim i riskut [I detyrueshëm: PO]</p>
<p>◆ FillimiICiklitJetësor : Datë-Orë Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Fillimi i ciklit jetësor</p> <p>-- Përkufizimi -- Data dhe ora kur ky version i objektit gjeohapësinor është futur ose ndryshuar në grupin e të dhënave. [I detyrueshëm: PO]</p>
<p>◆ InspireId : Identifikues Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Inspire Id</p> <p>-- Përkufizimi -- Identifikuesi i objektit të jashtëm të objektit gjeohapësinor. [I detyrueshëm: PO]</p>
<p>◆ PërfundimiICiklitJetësor : Datë-Orë Shumëllojshmëria: [0..1]</p> <p>-- Emri -- Përfundimi i ciklit jetësor</p> <p>-- Përkufizimi -- Data dhe ora kur ky version i objektit gjeohapësinor është modifikuar për herë të fundit në grupin e të dhënave. [I detyrueshëm: JO]</p>
<p>◆ PeriudhëEVlefshme : TM_Periudhë Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Periudhë e vlefshme</p> <p>-- Përkufizimi -- Korniza kohore e afërt në të cilën vlen rreziku.</p> <p>-- Përshkrimi -- Është një interval i datave, ose shprehja e një kornize kohore për të cilën vlerësimet janë përcaktuar. [I detyrueshëm: PO]</p>

LIDHJE	
<p>✍ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Destinacioni)</p> <p>Burimi: (Class) ZonaAbstrakteERiskut «featureType»</p> <p>Shumëllojshmëria: [1..*]</p>	<p>Target: «voidable» ElementëtEekspozuar (Class) ElementëtAbstraktTëEekspozuar «featureType»</p> <p>Shumëllojshmëria: [1..*]</p> <p>-- Përkufizimi -- Elementi që është brenda sipërfaqes së rrezikut.</p>
<p>✍ Lidhje (Drejtimi: Destinacion -> Burim)</p> <p>Burim: «voidable» source (Class) ZonaAbstrakteERrezikut «featureType»</p> <p>Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Përkufizimi -- Rreziku që konsiderohet në krijimin e objektit të zonës së Riskut.</p>	<p>Target: (Class) ZonaAbstrakteERiskut«featureType»</p>

3.1.4.8. ZONA ABSTRAKTE E RREZIKUT

-- Emri --

Zona abstrakte e rrezikut

-- Përkufizimi --

Një zonë e prekur nga një rreziknatyror.

-- Përshkrimi --

Rreziku natyror është një proces apo fenomen natyror që mund të shkaktojë humbje të jetës, lëndime ose ndikime të tjera, dëmtimin e pronës, jetesës dhe shërbimet e humbura, stabilitetin social dhe ekonomik ose dëmtimin e mjedisit.

[Këshilli i Bashkimit Evropian - Dokumenti i Punës i Stafit të Komisionit - Udhëzimet për Vlerësimin dhe Hartimin e Rrezikut për Menaxhimin e Fatkeqësive]

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË BRENDSHME
<p>⇒ Gjeneralizimi nga «featureType» ZonaERrezikut tek «featureType» ZonaAbstrakteERrezikut [Drejtimi: Burim -> Destinacion.]</p>

LIDHJE STRUKTURORE TË BRENDSHME

⇒ Generalization from «featureType» MbulimIRrezikut - tek «featureType» ZonaAbstrakteERrezikut
 [Drejtimi: Burim -> Destinacion.]

ATRIBUTET

◆ FillimiICiklitJetësor : Datë-Orë
 Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Fillimi i ciklit jetësor

-- Përkufizimi --

Data dhe ora në të cilën ky version i objektit gjeohapësinor është futur ose ndryshuar në grupin e të dhënave.

[I detyrueshëm: PO]

◆ InspireId : Identifikues
 Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Inspire Id

-- Përkufizimi --

Identifikuesi i objektit të jashtëm të zonës së rrezikut

[I detyrueshëm: PO]

◆ LlojiIRrezikut : KlasifikimiIRreziqeveNatyrore
 Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Lloji i rrezikut

-- Përkufizimi --

Një klasifikim i përgjithshëm dhe një klasifikim specifik i llojit të rrezikut natyror.

[I detyrueshëm: PO]

◆ MetodaEPërcaktimit : VleratEMetodësSëPërcaktimit
 Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Metoda e përcaktimit

-- Përkufizimi --

Data dhe ora në të cilën ky version i objektit gjeohapësinor është futur ose ndryshuar në grupin e të dhënave.

[I detyrueshëm: PO]

◆ PërfundimiICiklitJetësor : Datë-Orë
 Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri --

ATRIBUTET	
<p>Përfundimi i ciklit jetësor</p> <p>-- Përkufizimi -- Data dhe ora në të cilën ky version i objektit gjeohapësinor është modifikuar për herë të fundit në grupin e të dhënave.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: JO]</p>	
<p> PeriudhëEVlefshme : TM_Periodhë Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Periudhë e vlefshme</p> <p>-- Përkufizimi -- Korniza kohore e afërt ku vlen rreziku.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: PO]</p>	

LIDHJE	
<p> Lidhje (Drejtimi: Burim -> Destinacion)</p> <p>Burimi: (Class) ZonaAbstrakteERrezikut «featureType»</p> <p>Target: «voidable» source (Class) RastetAbstrakteTëVrojtura «featureType» Shumëllojshmëria: [0..*]</p> <p>-- Përkufizimi -- Ngjarja e vrojtuar që shkaktoi modelimin e një sipërfaqe të rrezikut.</p>	
<p> Lidhje (Drejtimi: Destinacion -> Burim)</p> <p>Burimi: «voidable» source (Class) ZonaAbstrakteERrezikut «featureType» Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>Target: (Class) ZonaAbstrakteERreziku «featureType»</p> <p>-- Përkufizimi -- Rreziku që konsiderohet në krijimin e objektit të zonës së rrishtit.</p>	

3.1.4.9. NGJARJA E VËZHGUAR

-- Emri --

Ngjarja e vëzhguar

-- Përkufizimi --

Objektet gjeohapësinore diskrete që përfaqësojnë fenomenin natyror që lidhet me studimin e rreziqeve natyrore që kanë ndodhur ose që ndodhin aktualisht dhe që janë vëzhguar.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME
<p>← Gjeneralizimi nga «featureType» RastiIVëzhguar tek «featureType» RastetAbstrakteTëVrojtura [Drejtimi: Burim -> Destinacion.]</p>

ATRIBUTET
<p>◆ Gjeometria : GM_Objekt Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Gjeometria</p> <p>-- Përkufizimi -- Përfaqësimi gjeometrik i shtrirjes gjeohapësinore të mbuluar nga rasti i vëzhguar. [I detyrueshëm: PO]</p>
<p>◆ OrigjinalitetiIMadhësisë : NiveliOseIntensiteti Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Niveli ose intensiteti</p> <p>-- Përkufizimi -- Një shprehje e madhësisë ose intensitetit të një fenomeni. [I detyrueshëm: PO]</p>

3.1.4.10. ZONA E RREZIKUT

-- Emri --

Zona e rrezikut

-- Përkufizimi --

Objektet gjeohapësinore diskrete që përfaqësojnë një rrezik natyror.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME
<p>← Gjeneralizimi nga «featureType» ZonaERrezikuttek «featureType» ZonaAbstrakteERrezikut [Drejtimi: Burim -> Destinacion.]</p>

ATRIBUTET	
<p>◆ Gjeometria : GM_Sipërfaqe Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Gjeometria</p> <p>-- Përkufizimi -- Përfaqësimi gjeometrik i shtrirjes hapësinore të mbuluar nga zona e rreziku.</p>	[I detyrueshëm: PO]
<p>◆ MadhësiaOseIntensiteti : NiveliOseIntensiteti Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Madhësia ose intensiteti</p> <p>-- Përkufizimi -- Shprehja e madhësisë ose intensitetit të një fenomeni.</p> <p>-- Përshkrimi -- Mund të adresojë një vlerë brenda shkallës Rihter, ose një përshkrim të shkallës makro-sizmike evropiane ose një rrjedhje përmblytje etj</p>	[I detyrueshëm: PO]
<p>◆ MundësiaENgjarjes : MundësiaENgjarjes Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Mundësia e ngjarjes</p> <p>-- Përkufizimi -- Ngjarja (likelihood) është një koncept i përgjithshëm në lidhje me mundësinë e një ngjarjeje që ndodh.</p>	[I detyrueshëm: PO]

3.1.4.11. ZONAT E RISKUT

-- Emri --

Zonat e Riskut

-- Përkufizimi --

Objektet gjeohapësinore diskrete që përfaqësojnë shtrirjen hapësinore të një kombinimi të pasojave të një rasti (rreziku) dhe probabilitetin/mundësinë e lidhur me ndodhjen e tij.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

← Gjeneralizimi nga «featureType» ZonatERiskut tek «featureType» ZonaAbstrakteERiskut
[Drejtimi :Burim -> Destinacion]

ATRIBUTET

◆ Gjeometria : GM_Sipërfaqe
Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --
Gjeometria

-- Përkufizimi --
Përfaqësimi gjeometrik i shtrirjes hapësinore të mbuluar nga zona e Riskut

[I detyrueshëm: PO]

◆ NiveliIRreziku : NiveliOseIntensiteti
Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --
Niveli i Rrezikut

-- Përkufizimi --
Niveli i Riskut është një vlerësim i kombinimit të pasojave të një rasti (rreziku) dhe probabiliteti/mundësia e lidhur me ndodhjen e tij.

[I detyrueshëm: PO]

3.1.4.12. ELEMENTËT E EKSPOZUAR

-- Emri --
Elementët e ekspozuar

-- Përkufizimi --
Objektet gjeohapësinore diskrete që përfaqësojnë elementin e ekspozuar.

-- Tipi i elementit --
FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

← Gjeneralizimi nga «featureType» ElementëtEEkspozuar tek «featureType» ElementëtAbstraktTëEkspozuar
[Drejtimi :Burim -> Destinacion] ->

ATRIBUTET

ATRIBUTET
<p>◆ Gjeometri : GM_Object Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Gjeometria</p> <p>-- Përkufizimi -- Përfaqësimi gjeometrik i elementit të ekspozuar.</p> <p>-- Përshkrimi -- Nëse funksioni është i lidhur me një funksion INSPIRE të referuar gjeohapësinor, atëherë nuk ka gjeometri. Nëse jo, atëherë ka një gjeometri.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: PO]</p>
<p>◆ VlerësimiIVulnerabilitetit : VlerësimiIVulnerabilitetit Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Vlerësimi i vulnerabilitetit</p> <p>-- Përkufizimi -- Vlerësimi i vulnerabilitetit (censueshmërisë) për elementët e ekspozuar</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: PO]</p>

3.1.4.13. NIVELI OSE INTENSITETI

-- Emri --

Niveli ose intensiteti

-- Përkufizimi--

Vlerësimi në mënyrë sasiore ose cilësore i riskut, rrezikut ose vulnerabilitetit.

-- Përshkrimi--

Koncept i përbashkët për vlerësimin e nivelit të riskut, rrezikut, apo nivelit të vulnerabilitetit.

-- Tipi i elementit --

DataType

ATRIBUTET
<p>◆ MetodaEVlerësimit : CitimIDokumentit Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Metoda e vlerësimit</p> <p>-- Përkufizimi -- Një shprehje për metodën e përdorur për të shprehur nivelin ose intensitetin.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: PO]</p>

ATRIBUTET	
<p>◆ VleratCilësore : Tekst Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Vlera cilësore</p> <p>-- Përkufizimi -- Një vlerësim cilësor i nivelit ose intensitetit.</p>	[I detyrueshëm: PO]
<p>◆ VleratSasiore : Matje Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Vlerat sasiore</p> <p>-- Përkufizimi -- Një vlerësim në mënyrë sasiore i nivelit ose intensitetit.</p>	[I detyrueshëm: PO]

3.1.4.14. MUNDËSIA E NGJARJES

-- Emri --

Mundësia e ngjarjes

-- Përkufizimi--

Mundësia e ngjarjes (Likelihood) është një koncept i përgjithshëm në lidhje me mundësinë e një ngjarjeje që ndodh.

-- Përshkrimi--

Mundësia e ngjarjes (Likelihood) në përgjithësi shprehet si probabilitet ose frekuencë.

-- Tipi i elementit --

DataType

ATRIBUTET	
<p>◆ MetodaEVlersimit : CitimiIDokumentit Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Metoda e vlerësimit</p> <p>-- Përkufizimi -- Një citim për metodën e përdorur për të shprehur mundësitë.</p>	[I detyrueshëm: PO]
<p>◆ VlerësimiCilësor : Tekst</p>	

ATRIBUTET	
<p>Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Vlerësimi cilësor</p> <p>-- Përkufizimi -- Një vlerësim cilësor i mundësive të shfaqjes së një rreziku</p> <p>-- Përshkrimi -- Ndonjëherë, kjo njihet si ndjeshmëri.</p>	[I detyrueshëm: PO]
<p> VlerësimiSasior : VlerësimiSasior Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Vlerësimi sasior</p> <p>-- Përkufizimi -- Një vlerësim sasior i mundësive të shfaqjes së një rreziku.</p> <p>-- Përshkrimi -- Ndonjëherë, kjo njihet si ndjeshmëri.</p>	[I detyrueshëm: PO]

3.1.4.15. VLERËSIMI SASIOR

- Emri --
Vlerësimi sasior
- Përkufizimi--
Mundësia që të ndodhë apo të përsëritet periodikisht një fenomen rreziku.
- Tipi i elementit --
DataType

ATRIBUTET	
<p> PeriudhaEKthimit : VlerëNumerike Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Periudha e kthimit</p> <p>-- Përkufizimi -- Intervali afatgjatë i kohës ose numri i viteve brenda të cilave një ngjarje do të barazohet ose tejkalohet.</p>	[I detyrueshëm: PO]

ATRIBUTET
<p>◆ Probabiliteti i Ndodhjes : Probabilitet Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Probabiliteti i ndodhjes</p> <p>-- Përkufizimi -- Probabiliteti i ndodhjes së një rreziku, shprehur si një vlerë midis 0 dhe 1</p> <p>-- Përshkrimi -- Kjo është vlera inverse e periudhës së kthimit.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: PO]</p>

3.1.4.16. VLERËSIMI I VULNERABILITETIT

- Emri --
Vlerësimi i vulnerabilitetit
- Përkufizimi --
Vlerësimi i vulnerabilitetit
- Përshkrimi --
Ai përmban pjesë të informacionit në lidhje me burimin e vulnerabilitetit, nivelin e tij si dhe rreth madhësisë apo intensitetit të rrezikut për të cilin vlerësohet vulnerabiliteti.
- Tipi i elementit --
DataType

ATRIBUTET
<p>◆ Burimi i Vulnerabilitetit : Klasifikimi i Rreziqeve Natyrore Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Burimi i vulnerabilitetit</p> <p>-- Përkufizimi -- Lloji i rrezikut për të cilin vlerësohet vulnerabiliteti.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: PO]</p>
<p>◆ Lloji i Elementit : Klasifikimi i Elementëve të Ekspozuar Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Lloji i elementit</p> <p>-- Përkufizimi -- Një klasifikim i elementëve të ekspozuar</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: PO]</p>

ATRIBUTET
<p>◆ MadhësiaDheIntensitetiIRrezikut : NiveliOseIntensiteti Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Madhësia ose intensiteti i rrezikut</p> <p>-- Përkufizimi -- Një shprehje e madhësisë ose intensitetit të një fenomeni.</p> <p>-- Përshkrimi -- Mund të adresojë një vlerë brenda shkallës Rihter ose një përshkrim të shkallës makro-sizmike evropiane ose një rrjedhje përmytje, etj.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: PO]</p>
<p>◆ NiveliIVulnerabilitetit : NiveliOseIntensiteti Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Niveli i vulnerabilitetit</p> <p>-- Përkufizimi -- Niveli i vulnerabilitetit</p> <p>-- Përshkrimi -- Kur vlerësohet në mënyrë sasiore, është përqindje.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: PO]</p>

3.1.4.17. KLASIFIKIMI I RREZIQEVE NATYRORE

-- Emri --

Klasifikimi i rreziqeve natyrore.

-- Përkufizimi--

Ky klasifikim siguron një pjesë të informacionit në lidhje me natyrën dhe llojin e rrezikut, i cili është dhe burimi i riskut.

-- Tipi i elementit --

DataType

ATRIBUTET
<p>◆ KategoriaERrezikut : VleratEKategoriveTëRreziqeveNatyrore Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Kategoria e rrezikut</p>

ATRIBUTET
<p>-- Përkufizimi -- Një klasifikim i përgjithshëm i llojeve të rrezikut natyror dhe rreziqeve.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: PO]</p>
<p>◆ LlojiIRrezikutSpecifik : VleratELlojeveTëRreziqeveSpecifike Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Lloji i rrezikut specifik</p> <p>-- Përkufizimi -- Klasifikimi shtesë i rrezikut natyror që përcakton më tej llojin e rrezikut sipas një nomenklature që është specifike për këtë grup të dhënash.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: JO]</p>

3.1.4.18. KLASIFIKIMI I ELEMENTËVE TË EKSPOZUAR

-- Emri --

Klasifikimi i elementëve të ekspozuar

-- Përkufizimi --

Kjo klasë siguron informacione rreth natyrës së elementëve të ekspozuar që merren në konsiderat gjatë analizës së risikut.

-- Emri--

Klasifikimi i elementëve të ekspozuar

-- Tipi i elementit --

DataType

ATRIBUTET
<p>◆ KategoriaeElementëveTëEkspozuar : VleratEKategoriveTëElementëveTëEkspozuar Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri-- Kategoritë e elementëve të ekspozuar</p> <p>-- Përkufizimi-- Një klasifikim i përgjithshëm i llojeve të elementeve që janë të ekspozuar ndaj rrezikut.</p> <p style="text-align: right;">[I detyrueshëm: PO]</p>
<p>◆ LlojetEElementëveSpecifikTëEkspozuar : VleratELlojeveTëElementëveSpecifikTëEkspozuar Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri-- Llojet e elementëve specifik të ekspozuar</p>

ATRIBUTET
<p>-- Përkufizimi-- Një emërtim shtesë i elementit të ekspozuar sipas një nomenklature që është specifike për këtë dataset. [I detyrueshëm: PO]</p>

3.1.4.19. VLERAT E METODËS SË PËRCAKTIMIT

-- Emri --

Vlerat e metodës së përcaktimit

-- Përkufizimi --

Një numërim për të përshkruar metodën e përdorur për të përcaktuar zonën riskut ose të rrezikut.

-- Përshkrimi--

Ekzistojnë disa mënyra për të përcaktuar perimetrin e një risku ose rreziku: ta modeloni atë, ose ta vlerësoni atë në mënyrë indirekte.

-- Tipi i elementit --

Enumeration-Numërtim

ATRIBUTET
<p>◆ Modelimi : Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Modelimi</p> <p>-- Përkufizimi-- Zona është llogaritur sipas një modeli. [I detyrueshëm: PO]</p>
<p>◆ PërcaktimiIndirekt : Shumëllojshmëria: [1]</p> <p>-- Emri -- Përcaktimi Indirekt</p> <p>-- Përkufizimi-- Zona është përcaktuar nga interpretimi i të dhënave dhe/ose informacionit në dispozicion. [I detyrueshëm: PO]</p>

3.1.4.20. VLERAT E LLOJEVE TË ELEMENTËVE SPECIFIK TË EKSPOZUAR

-- Emri --

Vlerat e llojeve të elementëve specifik të ekspozuar

-- Përkufizimi --

Një emërtim shtesë i elementëve të ekspozuar

-- Përshkrimi --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e përcaktuara nga ofruesit e të dhënave.

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

3.1.4.21. VLERAT E LLOJEVE TË RREZIQEVE SPECIFIKE

-- Emri --

Vlerat e llojeve të rreziqeve specifike

-- Përkufizimi --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e përcaktuara nga ofruesit e të dhënave.

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

3.1.4.22. VLERAT E KATEGORIVE TË RREZIQEVE NATYRORE

-- Emri --

Vlerat e kategorive të rreziqeve natyrore

-- Përkufizimi--

Një klasifikim i i përgjithshëm i llojeve të rreziqeve natyrore

-- Përshkrimi--

Vlerat e lejuara për këtë kod listë specifikohen në Aneksin C

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

3.1.4.23. VLERAT E KATEGORIVE TË ELEMENTËVE TË EKSPOZUAR

-- Emri --

Vlera e kategorisë së elementëve të ekspozuar.

-- Përkufizim --

Një klasifikim i elementëve të ekspozuar specifikuar në Aneksin C

-- Tipi i elementit --

KodListë

3.2. METADATA

Përshtatja e elementëve të metadatës përcaktohet në rregulloren e miratuar me Vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 1077, datë 23.12.2015 “Për krijimin, ruajtjen dhe përditësimin e metadatave, strukturën e katalogimit dhe afatet e krijimit të metadatave specifike për çdo temë”.

3.3. SISTEMI KOORDINATIV REFERENCË - KODI EPSG PËR KRGJSH

Referenca gjeodezike e të dhënave gjeohapësinore mbështetet në Kornizën Referuese Gjeodezike Shqiptare sipas Vendimit Nr. 669, datë 07.08.2013, të Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e rregullave për përcaktimin, krijimin dhe realizimin e Kornizës Referuese Gjeodezike Shqiptare (KRGJSH), si Metadatë” ndryshuar me Vendimin Nr.322, datë. 27.04.2016.

Kodi EPSG për Kornizën Referuese Gjeodezike Shqiptare (KRGJSH) është: *EPSG – 6870*.

3.4. CILËSIA E TË DHËNAVE

Ky kapitull përfshin një përshkrim mbi cilësinë e të dhënave të elementeve dhe nën-elementëve si dhe cilësinë e matjes së të dhënave, që duhen përdorur për të vlerësuar dhe dokumentuar cilësinë e tyre për grupet e të dhënave që lidhen me të dhënat gjeohapësinore të temës “Zonat me Rreziqe Natyrore”.

Cilësia e të dhënave të elementëve, nën-elementëve dhe matjeve duhet të përdoret për të:

- Vlerësuar dhe dokumentuar cilësinë e të dhënave dhe kufizimet e objekteve gjeohapësinore, ku karakteristikat ose kufizimet e tilla përcaktohen si pjesë e skemës së aplikimit.
- Vlerësuar dhe dokumentuar cilësinë e të dhënave të elementëve, të metadatave të grupeve të të dhënave gjeohapësinore.
- Për të specifikuar kërkesat ose rekomandimet në lidhje me rezultatet e cilësisë së të dhënave të zbatueshme për grupet e të dhënave gjeohapësinore që lidhen me temën “Zonat me Rreziqe Natyrore”.

Tabela e mëposhtme, paraqet të gjitha elementet dhe nën-elementet e cilësisë së të dhënave që përdoren në këtë specifikim. Informacioni i cilësisë së të dhënave mund të vlerësohet në nivelin e objektit gjeohapësinor, llojit të objektit gjeohapësinor, datasetit ose grupit të të dhënave. Niveli në të cilin bëhet vlerësimi është dhënë në kolonën e “Sfera e Vlerësimit”.

Masat që do të përdoren për secilën nga nën-elementët e listuara të cilësisë së të dhënave janë përcaktuar në nën-seksionet e mëposhtme.

Tabela - Elementët e cilësisë së të dhënave gjeohapësinore të përdorura në temën Zonat me Rreziqe Natyrore.

Pjesa	Elementi i cilësisë së të dhënave	Nën-elementi i cilësisë së të dhënave	Përkufizimi	Sfera e vlerësimit
7.1.1	Përputhja Logjike	Përputhja Konceptuale	Zbatimin i rregullave të skemës konceptuale.	Llojet e objekteve gjeohapësinore, Grupet e të dhënave
7.1.2	Përputhja Logjike	Përputhja Domain-in në	Zbatimin e vlerave, në vlerat e doman-it	Llojet e Objektivit Gjeohapësinor, Objekti Gjeohapësinor

3.4.1. PËRPUTHJA LOGJIKE – PËRPUTHJA KONCEPTUALE. (LOGICAL CONSISTENCY – CONCEPTUAL CONSISTENCY)

Rekomandim

Për testet në përputhjet konceptuale, rekomandohet të përdoren nën-elementët e cilësisë së të dhënave të Përputhjes Logjike – Përputhjes Konceptuale dhe masa e numrave të artikujve që nuk janë në përputhje me rregullat e skemës konceptuale të specifikuar në tabelën e mëposhtme:

Emri	Skema konceptuale e përcaktuar
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementëve	Përputhja logjike
Cilësia e të dhënave të nën-elementëve	Përputhja konceptuale
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Numërimi i gabimit
Përkufizim	Numërimi i të gjithë artikujve në grupin e të dhënave që nuk janë në përputhje me rregullat e skemës konceptuale.
Përshkrimi	Nëse skema konceptuale përshkruan shprehimisht ose në mënyrë të saktë rregullat, këto rregulla duhet të ndiqen. Shkeljet ndaj rregullave të tilla mund të jenë, për shembull, vendosjen e pavlefshme e karakteristikave brenda një tolerance të përcaktuar, dyfishimin e karakteristikave dhe mbivendosjen e pavlefshme të karakteristikave.
Fusha e vlerësimit	Objekt gjeohapësinor: Llojet e objekteve gjeohapësinore:
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametër	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Integer
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	-
Burimi reference	ISO/DIS 19157 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembull	-
Masa identifikuese	10

3.4.2. PËRPTHJA LOGJIKE – PËRPTHJA ME DOMAIN-IN. (LOGICAL CONSISTENCY – DOMAIN CONSISTENCY)

Rekomandim

Për testet në përputhjet me domain-in, rekomandohet të përdoren nën-elementët e cilësisë së të dhënave të Përputhjes Ligjore – Përputhjes me Domain dhe masa e numrit të artikujve që nuk janë në përputhje me vlerën e domain-it të tyre, të përcaktuar në tabelen e mëposhtme:

Emri	Vlera e mos konformitetit të domein-it
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementëve	Përputhja ligjore
Cilësia e të dhënave të nën-elementëve	Përputhja me domain-in
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Numërimi i gabimit
Përkufizim	Numërimi i të gjithë artikujve në grupin e të dhënave që nuk janë në përputhje me vlerën e domein-it të tyre.
Përshkrimi	-
Fusha e vlerësimit	Objekt gjeohapësinor: Llojet e objekteve gjeohapësinor
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametër	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Integer

3.4.3. KËRKESAT MINIMALE TË CILËSISË SË TË DHËNAVE. (MINIMUM DATA QUALITY REQUIREMENTS)

Nuk përcaktohen kërkesat minimale të cilësisë së të dhënave.

4. ANEKSE

4.1. ANEKS A –KATALOGU I TIPOLOGJISË

Nr	Emri i elementit Anglisht	Emri i elementit Shqip	Nëntema	Tipi
ZONAT ME RREZIQE NATYRORE				
3.1.4.1	<i>Coverage</i>	MbulimiIRrezikut	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>FeatureType</i>
3.1.4.2	<i>ExposedElementCoverage</i>	MbulimiIElementëveTëEkspozuar	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>FeatureType</i>
3.1.4.3	<i>ObservedEventCoverage</i>	MbulimiINGjarjeveTëVëzhguara	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>FeatureType</i>
3.1.4.4	<i>RiskCoverage</i>	MbulimiIRiskut	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>FeatureType</i>
3.1.4.5	<i>AbstractExposedElement</i>	ElementëtAbstraktTëEkspozuar	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>FeatureType</i>
3.1.4.6	<i>AbstractObservedEvent</i>	NgjarjaAbstrakteEVëzhguar	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>FeatureType</i>
3.1.4.7	<i>AbstractRiskZone</i>	ZonaAbstrakteERiskut	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>FeatureType</i>
3.1.4.8	<i>AbstractArea</i>	ZonaAbstrakteERrezikut	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>FeatureType</i>
3.1.4.9	<i>ObservedEvent</i>	Ngjarja e Vëzhguar	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>FeatureType</i>
3.1.4.10	<i>Area</i>	ZonaERrezikut	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>FeatureType</i>
3.1.4.11	<i>RiskZone</i>	ZonaERiskut	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>FeatureType</i>
3.1.4.12	<i>ExposedElement</i>	ElementëtEEkspozuar	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>FeatureType</i>
3.1.4.13	<i>LevelOrIntensity</i>	NiveliOse Intensiteti	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>dataType</i>
3.1.4.14	<i>LikelihoodOfOccurrence</i>	MundësiaENgjarjes	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>dataType</i>
3.1.4.15	<i>QuantitativeLikelihood</i>	VlerësimiSasior	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>dataType</i>
3.1.4.16	<i>VulnerabilityAssessment</i>	VlerësimiIVulnerabilitetit	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>dataType</i>
3.1.4.17	<i>NaturalClassification</i>	KlasifikimiIRreziqeveNatyrore	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>dataType</i>
3.1.4.18	<i>ExposedElementClassification</i>	KlasifikimiIElementëveTëEkspozuar	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>dataType</i>
3.1.4.19	<i>DeterminationMethodValue</i>	Vlerat e Metodës së Përcaktimit	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>codeListe</i>
3.1.4.20	<i>SpecificExposedElementTypeValue</i>	Vlerat e Llojeve të Elementëve Specifik të Ekspozuar	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>codeListe</i>
3.1.4.21	<i>SpecificTypeValue</i>	VleratELlojeveTëRreziqeveSpecifike	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>codeListe</i>
3.1.4.22	<i>NaturalClassificationValue</i>	VleratEKategorisëTëRreziqeveNatyrore	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>codeListe</i>
3.1.4.23	<i>ExposedElementCategoryValue</i>	VleratELlojeveTëElementëveTëEkspozuar	Zonat me Rreziqe Natyrore	<i>codeListe</i>

4.2. ANEKS B – KOD LISTAT

4.2.1. KATEGORIA E ELEMENTËVE TË EKSPOZUAR

-- **Emri** --

Vlera e kategorive të elementëve të ekspozuar

-- **Përkufizimi** --

Një klasifikim i elementit të ekspozuar

-- **Identifikuesi** --

<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/ExposedElementCategoryValue>

-- **Vlerat** --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përbëhen nga vlerat e specifikuara në tabelën e mëposhtme dhe nga vlerat shtesë të çfarëdo niveli të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

KodListë
<p>-- Emri -- Sociale</p> <p>-- Përkufizimi -- Çdo gjë që lidhet me njerëz ose grupe njerëzish</p>
<p>-- Emri -- Njerëz</p> <p>-- Përkufizimi -- Prania e qënieve njerëzore.</p> <p>-- <i>Varësia</i> -- Sociale</p>
<p>-- Emri -- Komuniteti</p> <p>-- Përkufizimi -- Një lidhje komplekse midis qënieve njerëzore që veprojnë si një tërësi ose si një njësi.</p> <p>-- <i>Varësia</i> -- Sociale</p>

KodListë**-- Emri --**

Politike

-- Përkufizimi --

Çdo objekt i rëndësishëm për politikën.

--Varësia--

Sociale

-- Emri --

Shërbim social

-- Përkufizimi --

Çdo shërbim që u ofrohet njerëzve

--Varësia--

Sociale

-- Emri --*Ekonomike***-- Përkufizimi --**

Çdo objekt që lidhet me pronën, ekonominë dhe çështjet monetare.

-- Emri --

Prona

-- Përkufizimi --

Çdo objekt që lidhet me pronësinë/zotërimin, si një shtëpi.

--Varësia--

Ekonomike

-- Emri --

Infrastruktura

-- Përkufizimi --

Çdo objekt që konsiderohet si një strukturë që ofron një shërbim, si një rrugë, një urë, një strukturë ushtarake, etj.

--Varësia--

Ekonomik

KodListë
<p>-- Emri -- Aktiviteti ekonomik</p> <p>-- Përkufizimi -- Çdo objekt që paraqet një aktivitet ekonomik, si një industri.</p> <p>--<i>Varësia</i>-- Ekonomike</p>
<p>-- Emri -- Përdorimi i tokës rurale</p> <p>-- Përkufizimi -- Çdo objekt jo-urban, që është i dedikuar për një përdorim të caktuar</p> <p>--<i>Varësia</i>-- Ekonomike</p>
<p>-- Emri -- Mjedisore</p> <p>-- Përkufizimi -- Çdo sipërfaqe/zonë që i nënshtrohet një niveli të caktuar mbrojtjeje, si parku natyror</p>
<p>-- Emri -- Trup ujqor</p> <p>-- Përkufizimi -- Çdo akumulim i konsiderueshëm i ujit.</p> <p>--<i>Varësia</i>-- Mjedisore</p>
<p>-- Emri -- Zonë e mbrojtur – protected area</p> <p>-- Përkufizimi -- Një zonë që është e mbrojtur</p> <p>--<i>Varësia</i>-- Mjedisore</p>
<p>-- Emri -- Burim ndotjeje</p>

KodListë
<p>-- Përkufizimi -- Një objekt që përmban ndotës</p> <p>--Varësia-- Mjedisore</p>
<p>-- Emri -- Trashëgimi</p> <p>-- Përkufizimi -- Çdo gjë që lidhet me objektet përkatëse nga këndvështrimi kulturor ose trashëgimor.</p>
<p>-- Emri -- Vlera kulturore</p> <p>-- Përkufizimi -- Çdo objekt që konsiderohet i rëndësishëm nga prespektiva kulturore, si stadiumi, teatri, muzeu, etj.</p> <p>--Varësia-- Trashëgimi</p>
<p>-- Emri -- Vlera historike</p> <p>-- Përkufizimi -- Çdo objekt që konsiderohet historik.</p> <p>--Varësia-- Trashëgimi</p>
<p>-- Emri -- Vend i trashëgimisë botërore.</p> <p>-- Përkufizimi -- Një vend (si pylli, mali, liqeni, shkretëtira, ndërtesa, kompleksi ose qyteti) që renditet nga UNESCO si një vend me rëndësi të veçantë kulturore ose fizike.</p> <p>--Varësia-- Trashëgimi</p>

4.2.2. VLERAT E KATEGORIVE TË RREZIQEVE NATYRORE

-- Emri --

Vlerat e kategorive të rreziqeve natyrore.

-- Përkufizimi --

Një klasifikim i përgjithshëm i llojeve të rreziqeve natyrore.

-- Identifikuesi --

<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/RiskOrCategoryValue>

-- Vlerat --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuara në tabelën më poshtë dhe nga vlerat

KodListë
<p>-- Emri -- Gjeologjike/Hidrologjike</p> <p>-- Përkufizimi -- Proceset që kanë një natyrë gjeologjike (gjeosferë) ose hidrologjike (hidrosferë)</p> <p>-- Përshkrimi -- Disa nga proceset e përfshira këtu janë trajtuar si gjeologjike në literaturën shkencore, siç janë rreziku vullkanik ose rrezik nga tërmeti, ndërsa proceset e tjera nuk mund të kuptohen pa input gjeologjik dhe hidrologjik, siç janë llojet e caktuara të rrëshqitjeve të dheut (që mund të nxiten dhe mobilizohen nga ujërat), ose përmytjet (shumë të varura nga karakteristikat e infiltrimit të tokës, topografia, luhatjet e prurjeve të ujit) etj.</p>
<p>-- Emri -- Tsunami</p> <p>-- Përkufizimi -- Ndërprerja e valës së gjatë në një trup të madh ujq që arrin tokën e dalë.</p> <p>-- Përshkrimi -- Tsunami mund të shkaktohet nga tërmetet, rrëshqitja e dheut, shpërthimet vullkanike, meteorët, etj. Megjithëse është një lloj përmytjeje, zakonisht konsiderohet si një proces i ndarë.</p> <p>--Varësia-- Gjeologjike/Hidrologjike</p>
<p>-- Emri -- Vullkanike</p>

KodListë**-- Përkufizimi --**

Një hapje, ose këputje, në koren e tokës që lejon magmën e nxehtë, hirin dhe gazrat të ngjiten lart

-- Përshkrimi --

Proceset e lidhura drejtpërdrejtë me shpërthimet vullkanike pritet të përshihen në këtë kategori, si llava, rënia e hirit, shpërthimet vullkanike, shpërthimet freatike, etj

--Varësia--

Gjeologjike/Hidrologjike

-- Emri --

Tërmete

-- Përkufizimi --

(Rreziku) i tërmetit përfshin përhapjen e valëve elastike në ose afër sipërfaqes, pas realizimit të thyerjes tektonike ose burimeve të tjera natyrore, siç janë shpërthimet vullkanike ose ndikimet e meteorit.

-- Përshkrimi --

Në këtë kategori duhet të përfshihet edhe lëngëzimi, dridhja e tokës dhe efektet e tjera të shkaktuara direkt nga valët sizmike. Proceset që mund të shkaktohen nga procese të tjera mund të përshtaten më mirë në klasa të tjera.

--Varësia--

Gjeologjike/Hidrologjike

-- Emri --

Fundosje dhe kolapsi

-- Përkufizimi --

Fundosjet dhe kolapsi përfshijnë kryesisht lëvizjen vertikale të sipërfaqes së tokës poshtë në tokë, për shkak të proceseve të ndryshme të gërryerjes së shkëmbinjve ose tokës ose shkrirjes së shkëmbinjve deri në një pikë ku struktura e shkëmbinjve nuk mund të mbajë ngarkesën e vet (kolaps) ose duke shkaktuar lëvizje relativisht të ngadalta poshtë.

-- Përshkrimi --

Fundosjet dhe kolapsi mund të shoqërohen me shkëmbinj karbonatikë në zonat karstike, por mund të ndodhin edhe në rajone të tjera si toka loese ose toka të ngjeshura.

--Varësia--

Gjeologjike/Hidrologjike

-- Emri --

KodListë

Rrëshqitje

-- Përkufizimi --

Proceset e lëvizjeve të pjerrësisë së dheut, të shkëmbinjve dhe të materialeve organike të lidhura me lloje të ndryshme të ligështimit/dobësisimit të tokës.

-- Përshkrimi --

Disa terma të zakonshëm të përdorur për të përshkruar lloje të ndryshme të rrëshqitjeve të dheut, por nuk kufizohen vetëm në rrëshqitje, rënie të shkëmbinjve, rrjedhje të mbeturinave.

--Varësia—

Gjeologjike/Hidrologjike

-- Emri --

Ortek bore

-- Përkufizimi --

Një masë dëbore me një vëllim tipik më të madh se 100 m³ dhe një minimum prej 50 metrash që rrëshqet me shpejtësi drejt tatëpjetës.

-- Përshkrimi --

Ortekët e dëborës zakonisht përmbajnë materiale të mbeldhura përgjatë rrugës, siç janë pemët, shkëmbinj të etj. Formimi i ortekëve është rezultat i një ndërveprimi kompleks midis terrenit, masës së dëborës dhe kushteve meteorologjike.

--Varësia--

Gjeologjike/Hidrologjike

-- Emri --

Përmytje.

-- Përkufizimi --

Proceset e përmytjes së tokës zakonisht të thatë (të dalë), ose mbulimi i përkohshëm me ujë i tokës që zakonisht nuk mbulohet nga uji.

-- Përshkrimi --

Përmytjet mund të jenë shumë llojesh (përmytje të papritura/shpejta, përmytje të lumenjve, përmytje të baticës) dhe mund të kenë shumë shkaktarë (reshje, dëmtimi i digave të rezervuarit natyral të ujit, pengimi i kanalit të lumenjve, etj.). Tsunami dhe rritja e stuhive zakonisht konsiderohen si një rrezik tjetër natyror.

--Varësia--

Gjeologjike/Hidrologjike

-- Emri --

KodListë

Toksike ose Radioaktive

-- Përkufizimi --

Proceset që lidhen me natyrën e substancave që mund të përbëjnë një kërcënim për shëndetin e njeriut.

-- Përshkrimi --

Azbesti, radioaktiviteti natyror ose emanimi i gazit janë disa shembuj të rreziqeve brenda kësaj kategorie.

--Varësia--

Gjeologjike/Hidrologjike

-- Emri --

Meteorologjike /**Klimatologjike**

-- Përkufizimi --

Proceset që kanë një natyrë (ose origjinë) meteorologjike (atmosferike) ose klimatike (ndryshime afatgjata të ndryshoreve mjedisore).

-- Emri --

Thatësira

-- Përkufizimi --

Dukuri e qëndrueshme dhe e gjerë e disponueshmërisë së ujit nën mesataren, të shkaktuar nga ndryshueshmëria e klimës.

-- Përshkrimi --

Thatësira nuk duhet të ngatërrohet me “klimën e thatë”, e cila është një tipar mesatar afatgjatë i një klime të thatë. Po ashtu, thatësira nuk duhet të ngatërrohet me mungesën e ujit, që pasqyron kushtet e mosbalancimeve afatgjata midis disponueshmërisë dhe kërkesave të ujit. Thatësira mund të ndikojë në zonat e larta dhe të ulëta të reshjeve të Evropës dhe mund të zhvillohet gjatë periudhave të shkurtra të javëve dhe muajve ose periudha shumë më të gjata të disa stinëve, viteve dhe madje dekadave.

--Varësia--

Meteorologjike /Klimatologjike

-- Emri --

Temperatura ekstreme

-- Përkufizimi --

KodListë

Një rritje ose rënie jonormale e temperaturës që zgjat më shumë se rritja ose rënia e zakonshme e saj.

-- Përshkrimi --

Valët e nxehtësisë ose valët e ftohta.

--Varësia--

Meteorologjike /Klimatologjike

-- Emri --

Tornado dhe uraganët

-- Përkufizimi --

Erërat e forta (shpejtësi dhe intensitet të lartë).

--Varësia--

Meteorologjike /Klimatologjike

-- Emri --

Vetëtimia

-- Përkufizimi --

Shkarkimi i energjisë elektrike atmosferike.

--Varësia--

Meteorologjike /Klimatologjike

-- Emri --

Stuhi detare

-- Përkufizimi --

Uji i shtyrë nga deti në tokë, për shkak të një uragani ose një ndryshimi të shpejtë në presionin atmosferik

-- Përshkrimi --

Edhe pse stuhia është një lloj përmytjeje, zakonisht konsiderohet si një klasë e ndarë."

--Varësia--

Meteorologjike,/Klimatologjike

-- Emri --

KodListë**Zjarre****-- Përkufizimi --**

Kjo kategori përfshin të gjitha llojet e proceseve që përfshijnë ngjarjen dhe përhapjen e zjarrit.

-- Emri --

Zjarr rënie në pyje dhe zona të tjera natyrore.

-- Përkufizimi --

Zbulimi dhe përhapja e zjarrit në tokat e mbjella.

-- Përshkrimi --

Zjarri i pyllit nënkupton zjarrin, i cili shpërthen dhe përhapet me shpejtësi, në pyje dhe në toka të tjera apo që shpërthen në toka të tjera dhe përhapet në toka të pyllëzuara. Përkufizimi i zjarrit në pyll përjashton djegien e përshkruar ose të kontrolluar, zakonisht me qëllim reduktimin ose eliminimin e sasisë së karburantit të grumbulluar në terren (Rregullorja EC 2152/2003 - Forest Focus).

--Varësia--

Zjarre

-- Emri --

Zjarre nëntokësore

-- Përkufizimi --

Zjarri përhapet nën sipërfaqe, zakonisht ndodh në tokë të pasur me torfë.

--Varësia--

Zjarre

-- Emri --**Biologjike****-- Përkufizimi --**

Proceset që lidhen drejtpërdrejt me organizmat e gjallë ose produktet e prodhuara nga organizmat e gjallë.

-- Emri --

Infeksione

-- Përkufizimi --

Rritja jonormale e popullsisë së organizmave të gjallë.

--Varësia--

Biologjike

-- Emri --

KodListë
<p>Epidemi</p> <p>-- Përkufizimi -- Një shpërthim i një sëmundjeje, që përhapet shpejt midis individëve në një zonë ose popullsi.</p> <p>--<i>Varësia</i>-- Biologjike</p>
<p>-- Emri -- Alergjike</p> <p>-- Përkufizimi -- Produkte biologjike ose substanca, (të tilla si poleni) që mund të shkaktojnë alergji mbi një numër të madh njerëzish.</p> <p>--<i>Varësia</i>-- Biologjike</p>
<p>-- Emri -- Kozmike</p> <p>-- Përkufizimi -- Proceset nga hapësira e jashtme.</p>
<p>-- Emri -- Impakte meteorite.</p> <p>-- Përkufizimi -- Materiale të ngurta, që vijnë në tokë nga hapësira e jashtme.</p> <p>--<i>Varësia</i>-- Kozmike</p>
<p>-- Emri -- Çrregullimet magnetike</p> <p>-- Përkufizimi -- Çrregullimet e fushës magnetike të Tokës</p> <p>--<i>Varësia</i>-- Kozmike</p>
<p>-- Emri -- Rrezatime diellore dhe kozmike</p> <p>-- Përkufizimi -- Rrezatimi nga hapësira e jashtme (rrezet UV, gama, etj).</p>

KodListë
<p>--Varësia--</p> <p>Kozmike</p>
<p><i>Tabela më poshtë përfshin vlera shitesë të rekomanduara, që mund të përdoren nga ofruesit e të dhënave.</i></p>
<p>-- Emri --</p> <p><i>Gjeologjike/Hidrologjike të tjera</i></p> <p>-- Përkufizimi --</p> <p>Çdo proces që nuk është adresuar tashmë brenda kategorive të tjera gjeologjike ose hidrologjike</p> <p>-- Përshkrimi --</p> <p>Këtu midis proceseve të tjera, mund të përfshihen lëvizjet e dunave të rërës, erozionit të tokës, lëvizjet e ajsbergjeve etj.</p>
<p>-- Emri --</p> <p><i>Meteorologjike/Klimatologjike të tjera</i></p> <p>-- Përkufizimi --</p> <p>Çdo proces që nuk është adresuar ende brenda kategorive të tjera meteorologjike / klimatologjike</p> <p>-- Përshkrimi --</p> <p>Në këtë kategori mund të përfshihet dizertifikimi natyror.</p>
<p>-- Emri --</p> <p><i>Zjarre të tjera</i></p> <p>-- Përkufizimi --</p> <p>Zjarre të tjera natyrore që nuk janë adresuar brenda kategorive të tjera të zjarrit.</p> <p>-- Përshkrimi --</p> <p>Në këtë kategori mund të përfshihet dizertifikimi natyror.</p>
<p>-- Emri --</p> <p><i>Biologjike të tjera</i></p> <p>-- Përkufizimi --</p> <p>Rreziqe të tjera biologjike që nuk janë adresuar brenda kategorive të tjera biologjike.</p> <p>-- Përshkrimi --</p> <p>Këtu mund të përfshihen prionet dhe substanca të tjera toksike të prodhuara nga (ose brenda) organizmave të gjallë.</p>
<p>-- Emri --</p> <p><i>Kozmike të tjera</i></p>

KodListë-- **Përkufizimi** --

Rreziqe të tjera kozmike që nuk janë adresuar tashmë brenda kategorive të tjera kozmike.

4.2.3. KOD LISTA PËR PËR ARSYET E PAVLEFSHMËRISË - VOIDALBE

Arsyeja e përdorimit të vlerës *void* duhet të paraqitet kurdo që të jetë e mundur duke përdorur një nga vlerat e listuara në kod listën *VleraEArsyesSëPavlefsshmërisë* (VoidReasonValue), e cila përmban:

KodListë-- **Emri** --**E pa njohur (Unknown)**-- **Përkufizimi** --

Vlera korrekte për këtë element gjeohapësinor nuk njihet ose është e pamatshme nga krijuesi i të dhënave.

-- **Përshkrimi**--

SHEMBULL: Kur “kuota e sipërfaqes së një trupi uJOR nga niveli i detit” të një liqeni nuk është matur, atëherë arsyeja e pavlefsshmërisë së kësaj karakteristike mund të jetë “E pa njohur”.

-- **Emri** --**E pa populluar (Unpopulated)**-- **Përkufizimi** --

Kjo karakteristikë nuk është pjesë e databazës së mirëmbajtur nga krijuesi i të dhënave. Pavarësisht kësaj kjo e dhënë mund të ekzistojë.

--**Përshkrimi**--

SHEMBULL: Kur “kuota e sipërfaqes së një trupi uJOR nga niveli i detit” nuk është e përfshirë në grupin e të dhënave që përmban objektin gjeohapësinor të liqenit, atëherë vlera e kësaj karakteristike mund të jetë “E pa populluar”

-- **Emri** --**Konfidenciale (Withheld).**-- **Përkufizimi** --

Kjo karakteristikë mund të ekzistojë por është konfidenciale.